

JEHOVAH BENEDICENTE!

DISSERTATIO HISTORICO-PHILOLOGICA,

JOHANNEM
BAPTISTAM,

In

Nativitate, Vita, & Morte,
Insignem, exhibens,

Quam,

*Annunte Amplissimo Philosophorum Choro,
in Regio Aorano Lyceo Celeberrimo,*

PRÆSIDENTE VIRO

Admodum Reverendo atq; Præcellentissimo,

Dn. M. ABRAHAM ALANO,

Græc. & Orient. L L. Professore Ordinario;

PRO GRADU MAGISTERII,

*Ad solennem Eruditorum discussionem
modeste deferit*

JOHANNES BURSMANN, J. F. N.

Evangelii Minister in Sagu.

In Auditorio Maximo, die 30 April.

A:o cl:o Io ccx.

A B O Æ,

Excud. HENR. C. MERCKELL, Reg. Typogr.

Per Johann W. W. W.

S.^{RÆ} R.^{IAE} M.^{IS}

SUMMÆ FIDEI VIRO,

Illustrissimo & Excellentissimo

COMITI,

D^N: ARVIDO
HORN,

SENATORI,

GUBERNATORI,

CANCELLARIÆ REGIÆ CONSILIARIO,

&

Academiae Pernaviensis CANCELLARIO,

*Optimo, Celsissimo, Benignissimo, Magnifi-
centissimo.*

COMITI & DOMINO

De Wuorentaca/ Nährungsberg &c.

Mæcenati suo Clementissimo

Illustrissime ac Celsissime Comes,
Domine Gratosissime,

Non inique, mihi tristia fata, & vincula JOHANNEA quisquam præfagiat, dum, ad AULÆ TUÆ, ILLUSTRISSE COMES, limina splendidissima, audaces & temerarios gressus, PICTURA hacce JOHANNEA vilissima, molior. Facillime etiam ipsemet mihi, Icarios metuerem casus, ad FULGENTISSIMUM CELSITUDINIS TUÆ, nulla instructus facundia, advolans TRIBUNAL, nisi ex stupenda admiratione, qua singuli TUAM, COMES CELSISSE, GRATIAM & FAVOREM, per multa fere secula imparem, in omnes Musarum cultores, venerantur, & devotissima mente suspiciunt, mihi perspectam reddidissim, summam illam, gratiæ Tuæ benignissimam promittitudinem, quæ facilem omnibus

iis aditum pandere solet, qui ad SUMMÆ
BENIGNITATIS TUÆ ASYLUM viam car-
punt, FAVOREMQUE & PATROCINIUM
TANTI MÆCENATIS, ardenti apprecantur,
aut præoptant desiderio. Quapropter tanto mi-
nus vereor, ne in odium offensionemque,
ILLUSTRIS-SIME COMES, incurram, dum
CELSISSIMI NOMINIS TUI SPLENDORE,
tenellum hunc, exigui ingenii foetum, illustra-
tum ire, TANTI-QUE HEROIS GRATIAM,
impolitis hisce pagellis conciliare conor: quan-
to certius, per Eruditorum famam illustrem,
atque perennem, mihi GRATIÆ TUÆ AM-
PLITUDO, ILLUSTRIS-SIME COMES, in
aprico sistatur. Deinde omnis pæne rei hujus,
apud me exolefcit terror, si subjectissima animi
confusione, TIBI COMES CELSIS-SIME, ape-
ruero auspiciatissima illa fata, quæ per providam
supremi NUMINIS gratiam, mihi evenere,
nimirum quod illum mihi pascere, sub DIVI-
NIS AUSPICIIS, licuerit gregem DEI & in
illa quidem, præ cunctis, per universam Finlan-
diam, illustri atque felici SAGUANA ECCLESIA,
quæ pro fortunarum omnium coronide æstimat
ac veneratur, quod non solum TE ILLUSTRIS-
SIME COMES, aliquo ab hinc tempore, præ-
sentem, tanquam UNICUM suum ac fulgen-
tissimum adspexerit ORNAMENTUM: dum
scil. CELSIS-SIMA TUA EXCELLEN-
TIA, in ipso flore juventutis, instar ramusculi
flo-

florentissimi, & inimitabili virtutis exercitio
ætatem antevertentis, ex incluta, per orbem pæne
universum, HORNIANA gente, ad præcel-
lentissimi honoris fastigium, emergebat: verum,
quanquam de TUA, nunc CELSISSIME CO-
MES, præsentia, sibi non gratulari possit,
tota tamen perfunditur gaudio, quod amplissimis,
à TUA CELSITUDINE, ornetur muneribus,
uberrimisq; sublevetur congiariis; Quorum per-
distributionem, illa mihi potissimum contigit,
felicitas, ut toti cætui nostro, præsertim animis
eorum, quorum egestati levandæ concessa fuere,
CLEMENTIAM ut TAM INDULGEN-
TEM, atque ferè sine EXEMPLO fuisse, ita
submissis precibus semper agnoscendam, inculca-
verim: quæque ECCLESIAE NOSTRÆ,
singula membra, tanquam munus INDUL-
GENTISSIMI PAROCHI, ut semper Sa-
cro devotissimæ mentis præconio, ita per me jam
palam, conjuncta ardentissima votorum nuncupa-
tione, pro ILLUSTRISSIMÆ TUÆ EX-
CELLENTIÆ prosperrimo successu & peren-
ni incolumitate, profitentur, perque omnem
posteritatem summis efferent laudibus. Denique
ad omne votum, illa etiam mihi obvenit for-
tuna, ut exoptatam GRATIÆ & INDUL-
GENTIÆ viam, apud TUAM, ILLUSTRIS-
SIME COMES, parentem GENEROSISSI-
MAM, jam vero BEATISSIMAM, experi-
rer; Nam cum PERILLUSTRIS DOMINA,
jam

jam de Supremis agitare, gratiosum mihi ad-
dixit promissum, se humillimum suum clien-
tem, tenuesque ejus spes & fortunas, TUTELÆ
& PATROCINIO TUO, COMES CLEMEN-
TISSIME, commendaturam; quod benignissime
sanè olim absolvisset, modo mors ejus præpro-
pera, hoc mihi non invidisset. Itaque jam post-
quam lacrymis mihi os opplevissem, super
TANTÆ MEDIATRICIS jactura, cogor
memet ipse PROPENSISIMÆ TUÆ, ILLU-
STRISIME COMES, GRATIÆ, insinuare; ea
fretus confidentia, digneris DOMINE CLE-
MENTISSIME, oculi tui sydere, hoc vile exer-
citium, quod ceu pium & devotissimum holocau-
stum, non meo tantum, verum universæ EC-
CLESIAE SAGUENSIS nomine, ARÆ
TUÆ SPLENDIDISSIMÆ, in certissimum
devotissimæ venerationis pignus, supplex im-
pono; mihi que deinde, qui primus, obscurus li-
cet & ignotus, è natali Tuo, ILLUSTRIS-
SIME COMES, solo, quantulo cunque indu-
striæ specimine, ad TE, universi REGNI SVE-
ONICI FULCRUM, SAGUANÆ præser-
tim ECCLESIAE SOLEM FULGENTISSIMUM,
accedo, TUAMQUE CELSISIME COMES,
INDULGENTIAM & PATROCINIUM arctif-
simè ambio, vel inter ultimos clientes, aliquem
locum gratiosus assignare, meque inter eos no-
men profiteri finas, quibus GRATIAM TUAM
exosculari contingit: ut ipse quoque experien-
tia

tia discam, CLEMENTIAM TUAM GRAN-
DEM esse, qualem jam per omne ævum ECCLE-
SIA NOSTRA abundè sensit. Cujusvoti, si uti spe-
ro, compos fuero, habebo, de quo mihi impense &
unicè gratulabor. De cetero calidissima, nunquam
mecum ECCLESIA NOSTRA defatigabitur fun-
dere suspiria pro INCOLUMITATE TUA, ILL.
COMES, INTEGERRIMA, quo immortaliter sis
REGI AUGUSTISSIMO CAROLO, Saluberri-
mum, intimorum consiliorum CORNU,
PATRIÆ afflictissimæ PROSPECTOR FE-
LICISSIMUS, ECCLESIAE quæ TUAM
impense veneratur TUTELAM & CLEMENTI-
AM, PATRONUS GRATIOSISSIMUS, mihi
denique MÆCENAS CLEMENTISSIMUS, qui
ad extremum vitæ halitum, permanurus ero

Illustrissimæ Celsitudinis Tuae

Clienti Devotissimus

JOHANNES BURSMANN.

OB

Religionis

DEUM

Integritatis

In

REGEM

Vigilantiæ

Ecclesiam

Laudes

EXCELLENTISSIMO DOMINO,

Atque

REVERENDISSIMO in CHRISTO PATRI,

**DN. JOHANNI
GEZELIO, J. F.**

S. S. Theologiæ Doctori undiqua-
que Consummatissimo, Diœcesios A-
boensis EPISCOPO Eminentissimo, Con-
sistorii Ecclesiastici PRÆSIDI longè Gravis-
mo, Academiæ Regiæ PRO-CANCEL-
LARIO Permagnifico,

Patrono, Promotori, Nutritio,
Famigeratissimo, Propensissimo, Indulgentissimo.
Felicitatem, Annos

S*I nulla me alie permoverent caussæ, cur omnino*
NOMINIBUS REVERENDISSIME EPISCOPE, & PER
materiæ, quam tracto, me ad id adduceret no-

OB

Devotionis
Sinceritatis
Justitiæ

In

Numen
REGEM
Patriam

Ardorem

PRÆCELLENTISSIMO VIRO,

Atque

PER ILLUSTRIS & GENEROSISSIMO DOMINO,

**DN. JOHANNI
STIERNSTEDT,**

Judici Provinciali,

Per Diœcesin Finlandiæ Australem,
Æquissimo, Amplissimo, Gravissimo,
DOMINO, Evergetæ

Meo

Magno, Benignissimo.

& prospera fata!

*vilissimas hæc lucubrationes, MAGNIS VESTRIS
ILLUSTRIS DOMINE LEGIFER, consecrem: Vel unica
bilitas. Vix enim temeritatis notam & reprehensio-
nis*

*nis effugere meritum ; nisi Tantum JOHANNEM ,
tamq³ Insignem BAPTISTAM, VOBIS ILLUSTRIS VIRI
JOHANNI , qui revera & absque omni adula-
tionis signo , NOMINE & OMINE JOHANNEM re-
presentatis REDIVIVUM , tanquam Exemplar , secta-
toribus strenuissimis , redderem. Quis Tu in
terris JOHANNES , REVERENDISIME EPISCOPE ,
non meum jam elogium exprimet , si vel summa
instructum esset facundia , quam ingenuè tamen
fateor nullam esse ; sed excellentissima illa GRA-
TIÆ COELESTIS dona , quibus , tanquam a NO-
MINIS TUI VI exposulatis , in admirationem us-
que omnium , præditus es atque exornatus si-
mul , id satis præstant & confirmant. COELE-
STIA expertus DONATIVA , uti larga & amplis-
sima , ita inimitabili prorsus æmulatione , lar-
gum & uberrimum ut proferrent fructum , con-
stanter annisus es. Nec labores frustra obivi-
sti : Per DIVINAM namque GRATIAM , quam in
omni proposito submisce implorasti , Vigiliis , quas
pertulisti assiduas continuasque , TE semper
INSIGNEM , CELEBREM reddidisti & GRA-
TISSIMUM DEO & MESSIÆ Tuo Universique
Mundi , cujus GLORIAM NOMINIS , & BENEFICIA
INFINITA , tam ipsemet Tibi , quam Presbyte-
ro & Plebejo cuilibet ardentissimo Zelo , pro-
pagan-*

paganda & celebranda esse, inculcasti: REGI
cujus pietatem in DEUM, & amorem in subdi-
tos, sine exemplo fuisse docuisti, & in subjectis-
sima admiratione veneratus es; Exemplarque
singulis præbuiisti, imitatione dignissimum. Ut
scilicet instigati a piissimo Tuo, in S.M. R:iam
Majestatem, affectu, Tecum Regem Sacratissi-
mum (super quem nunc & in secula manus ex-
altata sit Domini!) summa colerent observan-
tia, fataque MAGNI Nostri CAROLI, calidis-
simis suspiriis, REGUM REGI commenda-
tum indefinenter irent: ECCLESIAE, quam cum
DIVINA BENEDICTIONE, Viginti, & quot
excurrunt, Annis, insigni sane ordine, &
emolumento incomparabili condecorasti. Imo, si
causas, quæ Tibi, REVERENDISSIME PRÆSUL,
justissimas JOHANNÆAS vindicant LAUDES, enu-
merare conarer, inciperet simul & desineret o-
ratio, in meritorum Tuorum deprædicatione.
Sed quando majora sunt, quam ut ullis vel di-
sertissimis a me celebrari queant verbis, & Prin-
cipum & Heroum & Eruditorum omnium, per
Universum Europæum Orbem, ultrò in TANTI
NOMINIS, quia GEZELII est, admirationem &
venerationem concurrere laudes, dixisse sufficiat.
Equidem alicuiusmodi à me est, reliquis Musa-
rum

*rum & religionis præprimis sanctæ Defensoribus
Srenuissimis , sua denegare ENCOMIA JOHAN-
NEA ; exigit interim donorum & laborum Tuo-
rum , cum JOHANNE , simillima affinitas ; ut e-
go cum Eruditis Omnibus , Te REVERENDISSIME
PRÆSUL , præsentis imprimis seculi , ipsi simam
imaginem , & vividum CHARACTEREM constitear
JOHANNEUM. Quanquam vero Tu GENEROSISSI-
ME DOMINE , non idem cum JOHANNE Ecclesia-
sticum obeas munus ; nihilo minus & Tu , ob VI-
GILIAS & VIRTUTES JOHANNEAS per DEI & RE-
GIS Tui CLEMENTISSIMI GRATIAM , in numerum
relatus es DEORUM in TERRIS , eaque Tibi de-
mandata est functio , quæ JOHANNEAM prorsus
exquirat INDUSTRIAM : proptereaque , qui , Tibi
LAUDES & celebrationes JOHANNEAS sponte non
adscribit , homo certe , ERUDITORUM & CONSULTO-
RUM JURIS omnium judicio , quorum Tu PERIL-
LUSTRIS DOMINE egregius es sodalis & æmula-
tor , protervus est & obscænus. Quæ Te INGE-
NII MAGNITUDO insignis , quæ in singulis PRUDEN-
TIA excellens , quæ in omnes ÆQUITAS , quæ in
trepidos HUMANITAS & simplices PATIENTIA inæ-
stimabilis , in omnium , PRIMATUM imprimis ,
conspectu & animis Commendatissimum reddunt*

*ac desideratissimum, tam FENNICÆ quam IN-
GERMANNICÆ decantationes GENTIS; tam homi-
nis FORENSIS quam PLEBEII comprobant laudes,
& MAGNI STIERNSTEDIANI NOMINIS
encomia. Eadem certè mihi heic repetenda est
querela, in celebratione Tuarum, PERILLUSTRIS
DOMINE, Virtutum, quam modo in decantatione
Laudum SOCERI TUI EXCELLENTISSIMI produxi;
ita enim demum laudes & encomia Illustris fa-
milie GEZELIO-STIERNSTEDIANÆ
ad perfectionem perveniunt absolutissimam, dum
Filiorum Virtutes PATERNAM AVITAMQUE ex-
quant GLORIAM. Ignoscite igitur, MÆCENATES
longe BENIGNISSIMI, si ipsa meritorum & vir-
tutum WESTRARUM magnitudo, aciem intentio-
nis, clientulo Vestro, abrumpat. De cetero ste-
rile hoc opusculum; quod ingenua devotione VO-
BIS, MÆCENATES MAXIMI, offero, serena fronte
accipere dignemini, mibique favoris VESTRI via
am gratiosè jam apertam, ut patere etiam
posthac sinatis, meque sub Patrocinio VESTRO de-
litescere, est quod humillimè in votis habeo.
Ego vicissim, cum nihil aliud rependere queam,
TANTORUM beneficia MÆCENATUM, devotissima
mente agnoscens, votorum ardentissimorum tan-*

tum carpiam ad SUPREMUM NUMEN Viam, ob-
nixè implorans, velit BENIGNISSIMUS DEUS,
Vos, tam Insignes æternæ suæ Gloriæ propaga-
tores, fidelissimos REGIS CAROLI Cultores, PA-
TRIECÆ insignia columbia & Ornamenta, sa-
lute beare perenni, quo laborum Vestrorum ac
pro REGE, PATRIA, communique OMNIUM sa-
lute susceptarum vigiliarum laus maneat in ani-
mis hominum, in serie temporum, fama rerum.

Reverendissimæ Tuæ Paternitatis

Ut &

Perillustris Tuæ Generositatis

Humillimus Cliens

JOHANNES BURSMANN.

Admodum, Plurimum, Perquam, Reveren-
dis, Clarissimis, atq; Doctissimis Dominis, Præpositis,
Pastoribus, & in Vineâ Christi Laboratoribus, Ce-
leberrimis, Meritissimis, Vigilantissimis.

Mag. HAQVINO PIHLMANN,

Præp. & Pastori in Wirmo.---

Mag. ANDREÆ BERGIO,

Præp. & Pastori in Tœffsala.

Dn. MICHAELI BRUNNÖF /

Pastori in Nykyrkia.

Mag. HINDRICO ALANO,

Rectori Scholæ Trivial. Raum.

Dn. GABRIELI ESCOLINO,

Pastori in Ufskela.

Dn. SAMUELI HORNÆO,

Pastori in Nyftadh.

Dn. JACOBO LIGNIPÆO,

Pastori in Lethala.

Dn. JOHANNI LEVANO, Vice Past. in Sagu.

D. SALOMONI TUMULIN, Sacell. in Nyftadh.

Promotoribus, Benefactoribus, Amicis,

Exoptatissimis, Propensissimis, Certissimis,

*Hanc dissertationem inauguralem in devoti animi
tesseram, quam submisit & amice Cl. Cl. & D. D.
hæcce colat N. N. quâq; impense, pro constanti O O.
V. V. felicitate, nuncupet vota, offert & cõsecrat.*

A. & R.

In
Dissertationem

VIRI

Venerabilis & Eximii,

Dn. JOHANNIS BURSMANNI,

Philos. Cand. Dignissimi,

Epigramma.

DUra fuit quondam Baptistæ vi-
ta Johannis
Matre, domo, mensa, tegmine,
voce, nece;
Te, puto, Sacrorum Præconem
jure beatum,
Illum, si junctim nomine reque
refers.

Quod festinus fudit.

AND. BANGE.

Jesu

JESU BENIGNO!

CAPUT PRIMUM,

De Nativitate Johannis Baptistæ.

PHÆNOM. 1. *Natales seu Parentes Johannis ostendit, ac perpendit, Cui Viro- rum, ex Tribus, uno Eodemq; Zacharia Nomine insignitis, felicitas & gloria Tanti Filii contigerit.*

PHÆNOM. 2. *Ipsam Nativitatem Johannis, per Prophetas annunciatam exponit.*

PHÆNOM. 3. *Impositionem Nominis Johannei declarat.*

PHÆNOM. 4. *Educationem pueruli in paterna domo, & mutua officia Parentum atq; Liberorum, adumbrat.*

Phænom. I.

Incomparabilis viri, & supra sortem communem divinitus pro-
vecti, perlustrantibus fata, scilicet,
felicissimi Præcursoris & Baptistæ
Domini Nostri Jesu Christi, in secula Benedicti,

incumbit, ut methodum ordinariam retineamus, velisque secundis ad portum nobis destinatum perveniamus. Principio ipsius Tractationis paucis in Genealogiam & Natales Sancti Johannis lubet inquirere. Quemadmodum vero constat, non pro minima felicitatis humanæ parte haberi, nobili & illustri genere ortum esse, & percelebri gaudere familia, idque nativitatis habere beneficio, quod aliis multo sudore & sanguine adquiri solet. Ita concursum quendam singularem, atque omni ævo fere inauditum, donorum, tam divinorum quam humanorum, abundè persentienti optimo Baptistæ nec defuit familiæ originisque nobilitas; utrumque genus tam paternum quam maternum habuit ut sanctum & religiosum, ita summis laudibus haudquaquam defraudandum. Sed ne commentis indecoris divagari, assentative videamur, sacra atque infallibili Oraculorum Divinorum auctoritate statumen nostrum fulcire arridet, spiritus Veritatis adferendo testimonium; quod nobis exhibitum est, Luc. I. v. 5, 6, 7, II, 12, 13. *Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡράδου τῆ βασιλείας τῆ Ἰουδαίας, ἱερεὺς τις ὄνομα Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά· καὶ ἡ γυναῖξ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. Ὅσων δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πρεσβύμενοι ἐν πάσι ταῖς ἐντολαῖς τοῦ δικαιώματι τοῦ κυρίου ἀμεμπτοί. Καὶ*
οὕτως

ὅτι ἦν αὐτοῖς τέκνον, - - ὥφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου, - - - καὶ ἐπαράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος, μὴ φοβῆς Ζαχαρία· διότι εἰσηκῶθη ἡ δεήσις σου, καὶ ἡ γυνὴ σου ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. Versio Sebastiani Schmidii. *Erat (itaque) in diebus Herodis, Regis Judææ, Sacerdos quis, nomine Zacharias, ex disposita, in dies, classe Abiæ; & uxor ejus ex filiabus Aharonis, cujus nomen Elisabet. Erant autem justè ambo coram Deo, ambulantes in omnibus mandatis & justificationibus Domini inculpatis. Sed non erat illis proles, - - Tum vero visus est illi Angelus Domini, - - - Unde perturbatus Zacharias videns (illum,) & timor cecidit super illum. Sed dixit ad illum Angelus, ne timeto, Zacharia; quoniam exaudita est petitio tua; & ecce, uxor tua, Elisabet, pariet tibi filium, cujus vocabis nomen Joannem. Exponit heic ipse Spiritus DEI, verbis apertissimis, Natales Johannem debere hominibus, & εὐκαταφρονήτους, sed religiosus & ἐνάπιον τῷ Θεῷ δικάσις; Patri scilicet Zachariæ, ob pium Zelum munerisque præcellentiam, inter suos maxime Celebri. Matri vero Elisabetæ, provectæ ætatis fœminæ, Aharonidæ, cui nulla amplius spes de prole sive hærede superfuit. Cæterum cum pagina sacra trium-*

meminerit Virorum, unius ejusdemque nominis, Zachariæ nimirum, quorum nemo infamiæ notatus macula, sed omnes spectatæ fidei, muneris publici dignitate claruere; simplici stilo examinare placet, cui horum contigerit de tanto Filio, & cui licuerit de tam insigni Nato Celebrique Baptista sibi grâulari? Certa singulis tempora fuere destinata Viris. Ante Captivitatem Babyloniam, sceptrum tenente Rege Joaso, vixit primus Zacharias Jojadæ, summi Pontificis, filius, cui itidem sacra demandata fuit functio Ecclesiastica quique sacerdotum in ordinem relictus; Hunc inter altare templumque, porticu in Salomoneo, vita privavit populus Judaicus, ut mandato Regis Joasi, impiissimi Crudelissimique, ita detestabili & horribili necis genere, quo alias sceleratissimi homines, extremeque impii puniebantur. Sub Rege Dario, post Captivitatem Babyloniam, contigit ætas secundi hujus nominis Viri, qui spiritu instructus fuit prophetico, & methodo parabolica prævaricationes & scelera populi Judaici corrigere consuevit; Zacharias hic Barachizæ filius, Nepos Prophetæ Iddo, simul & quidem penultimus recensetur in ordine duodecim ita appellatorum Prophetarum minorum. Tertius denique Zacharias sub Novo fœdere floruit, & quidem tempore Herodis Magni, dum is solium occuparet Israeliticum; Vir fuit hic, ut
duo

duo priores, pius justusque, *πρεσβύτεροι ἐν πί-
στει ἐνθλῆς τῷ Θεῷ καὶ δικαιοσύνην, ἐνώπιον
τῷ κυρίῳ*; ætate declivis, & officio gravis, cui
administratio rerum sacrarum, ἐν τῇ ἐφημερίᾳ
Ἀβιᾶ commissa fuit. Licet nec desint Patres Vete-
res, Augustinus & Ambrosius, qui honores
Pontificis summi Zachariæ huic tertio vindica-
re sustineant, conjectura nixi, quod incensum
adoleverit, quod nemini facere licuit nisi Pon-
tifici Maximo. Ast quanquam hac etiam in pro-
vincia nemini noster cessurus fuisset, Pontificem
tamen eum fuisse, tanto minus concedimus,
quanto certius sciverimus errorum se involvere
latebris, quotquot Pontificis titulo, hunc exorna-
re satagunt; siquidem teste Joseph: Scalig: re-
rum Disciplinarumque Judaicarum peritissimo,
Joazarum illo anno Pontificatui præfuisse constet,
& διαρρήδην Zacharias a Divino Vate dicatur
fuisse ἱερεὺς ἐξ ἐφημερίας Ἀβιᾶ, quo nomine
Lucas nunquam Pontificem appellavit summum,
ut patet Luc. 3: 2. Act. 4: 6. Deinde Pontifices,
sive sacerdotes Magni, classes & vices seu stati-
ones nunquam observabant; quod Zachariæ si-
mul cum reliquis Presbyteris maximè injunctum
fuit; sed ipsis Sacra, singulis fere temporibus,
obire jus fasque fuit. Verum quicquid sit, suffi-
cit nostro, satisque laudis est, stationi præfuisse
inferiori, Octavæ, ex viginti quatuor ἐφημερίαις

five classibus a Davide dispersitis, quæ Abiæ olim & nunc audit *Φηερία*, illamque summa cura & continuis vigiliis administrasse. Ex allatis hætenus satis clarum esse arbitramur, quantæ auctoritatis, quantæque dignitatis, fuerint hi tres Viri; adeoque non cuiquam nauseam moveat, unum ex Tribus, quicumque demum ille fuerit, Patrem venerari. Non Tribus, sed uni, felicissimum illud illuxit sydus, ut tam insignis Filii, tamque Gloriosi Baptistæ salutaretur Genitor. Nam nec Zacharias Jojadæ filius ille fuit, cum is vixerit ex calculo quorundam circa Annum Mundi, 3126. adeoque sic 874. ante natum Christum annis, cum Baptista sex solummodo mensibus Christo natu major esset: nec Zacharias Propheta, Barachæ filius, Pater Johannis esse potuit, quia 515. annos, ante illum numeravit, vitam degens circa Annum Mundi 3485. Ergo in Domo Zachariæ, Veteris illius Sacerdotis, lucidissimus hic Phosphorus ortus est; cujus tempora fuere circa Annum Mundi fere 4000, quo Optimus Baptista in lucem hanc prodiit, utrumque maternum, hætenus sterilem, clausum, & ignominiae macula notatum, fructuosum simul ac miraculose apertum gloriosumque declaravit, imo infamiae notam omnem, vel penitus diluit absterfitque, vel in summas commutavit laudes. Tacite licet, submisit tamen veneramur,

ad

ad auctoritatem divinæ paginæ , mediocrem hujus Zachariæ originem , & familiam non adeò celebrem , simulque agnoscimus illum suæ gentis, Israëlitiæ puta , filium fuisse , eque sacrâ Leviticâ Tribu & posteritate Aharonis ortum ; vetat enim & firmissimè obstat muneris præcellentia , officiique sancti dignitas , qua instructus exornatusque Vir religiosus erat , ne molesti simus in tantum tamque illustrem genitorem eò usque , ut spurii nota , ob tacitam originem ipsum afficiamus. Sit remotissima in sempiternum tanta , tamque detestabilis , a tam pio & fideli servo Dei ignominia. Fecit equidem consuetudo veterum ut & hodiernarum gentium , nec absque laude , ut filius ob merita paterna avitæque celebraretur. Sed transmutavit hunc ordinem miraculum , circa nativitatem Johannis stupendum , & in toto cursu naturali pæne sine exemplo , ut non ob gesta , quamvis præclara , Patris Zachariæ , Filius , sed ille , ob Nati excellentiam , illustris , per omne ævum à cunctis prope gentibus decantaretur. Et quemadmodum sçavis in multis fuit harmonia , inter Ministrum ut præcursores , ac Messiam tanquam Dominum , ita hoc etiam in negotio. Rarò vel nunquam , per vastissimum scripturarum pelagus , reperire licet , Mariam , genitricem salvatoris , patris sui filiam adpellatam , verum , aut desponsatam & conjugem Josephi aut Matrem JESU :

similiter cum Johanne ejusque Parentibus res sese habet; par enim Filiorum incomparabile, admiranda sua nativitate, pariter ac reliqua vita, abunde & copiose satis famæ & laudibus Parentum satisfecit, adeò ut heic minime è re fuerit, avorum proavorumque inclutis facinoribus, sibi nobilitatem conciliare; unica namque tantæ gloria sobolis ac fama, omnium rerum, etiam illustrissimarum, encomia longè superabat. Ad sociavit hic Zacharias sibi Elisabetam, unam castissimarum filiarum Aharonis per paternam propaginem; maternum autem genus ducentem ex Tribu Juda; adeoque sanguinis vinculo cum ipsa Sanctissima Maria, Matre Filii DEI, conjunctam. Arbitror hoc conjugium sanctum non initum fuisse plane ad obligationem legis, quam Summus Legislatur Ordinì Ecclesiastico Sacro, in eligenda uxore, præscripsit Levit. 21: 14. sed infinita ita adgubernante sapientia, quo illustrior clarioreve tanti filii, tantique Ministri Dei, in omnium oculis, eluceret origo, quam ex Sanctis & Deo consecratis Tribubus, ut oportebat, habuit. Ortum namque sacerdotali debere sanguini, summæ apud gentem Judaicam erat laudis, ceu patet ex Historici illius Josephi Verbis, ubi apud nos, inquit, sacerdotum genus illustre ac nobile est.

Phænom. II.

INventis jam parentibus, illisque haud obscuris; facilis inventu erit nobis Nativitas & ortus filii. Ne autem, in re alias perspicua, tædiosi simus, vetat ipsa scripturarum claritas. Explicat namque heic exquisitissimè, & ad desiderium omnium, apertis resolvit verbis ipse spiritus Dei, singulas tam ipsius partus, quam conceptionis, circumstantias, illasque non vulgares, sed insignes, admirandas, & sine exemplo fuisse, declarat. Adeat, si cui lubet, Luc. Cap. i. ibique omnia exposita perspiciet. Quemadmodum enim magnos magna decent; ita Magna singula, in hocce negotio magno, conspiciuntur. Magnum prostat vaticinium, magni Jehovæ, de magno Angelo præmittendo, ante faciem adventuri Messia, Malach. 3:1. Magnus progreditur annunciator, conceptionis magni Præcursoris, Angelus videlicet Gabriel, maximorum Mysteriorum illustrator expeditissimus & continuus, Luc. i:11. Magnus est Pater, officio & ætate venerabilis, nuncium recipiens cœlestem, & magnam sanctamq; curans functionem; suffienti demum thymiamata apparuit legatus splendidus, prædicens pæne incredibilia. Magna denique Mater, multæ jam ætatis, magnum peperit Filium. Magnam tandem solennemque causam, magna est nacta gens

Ebræa & Vicina, magni gaudii, super nativitate magni nati Filii. Magnus ultimò Messias Magnum adeptus est Præcursores & Baptistam, in insigni Johanne. Non immeritò olim gentiles, hodieque adhuc Christiani, exultant super nativitate liberorum sibi concessorum; est namque pia & decens soboles pignus infucati conjugalis amoris, est Parentum solatium, vitæ gaudium, senectutis fulcrum, est familiæ custos, nominis & famæ conservatrix, sepulturæ observatrix, generis propagatrix; est fidelium obsequii & reverentiæ in Deum præmium, qua pollicetur Domos suorum, tanquam cedro ad ripas prodeunte aquarum se fulturum & condecoraturum, est denique ornamentum, corona Unica, & splendidissima, casti conjugii, qua destitutum instar, est arboris sterilis & exsiccatae. itaque rem accurate perspexit Philosophus dicens: *ἡ φύσις ἀναπληροῖ* &c. *natura dat per sobolem perpetuum esse;* & acerrimus ille, rerum à natura involutarum, investigator atque interpret Cicero, egregiè dixit; post Red. ad Quirit. *Quid dulcius hominum generi, à natura datum est, quam sui cuique liberi:* ergo nec molestiam auribus parit, musica Nanzian. Carm. 49. ad Nic. Pat.

Gloriam quam posco genitor Carissime, Patris

Est mage, quam nati, rediens à prole parenti.

Glo.

*Gloria namq; Patri, natorum est fama decusq; ,
Et rursus natis , est gloria, fama parentum.*

Gratia communis , - - - utrisque.

Verum, si quis unquam lætatus est prole sibi nata; tum certè maximam causam ingentis lætitiæ præbuit Parentibus religiosissimis, insperatum per partum, tantopere desideratus Johannes. Nam præter recensita commoda ac emolumenta, quæ secum natus tulit, omnes ita exprobrationis nebulae discutiebantur, quæ Elisabetam non secus ac ceteras omnes infœcundas innuptasve, more Judaicæ gentis, obtegebant & opprimebant. quamobrem res luctuosissima, tam Virginibus, quam mulieribus erat, absque sobole vita excedere, maluissentque morte occumbere, quam in perpetua ἀγαμία, vel conjugio prorsus sterili vivere. quæ enim improles diu cernebantur, ludibrio erant populo; qui cuncta ex rebus dijudicans externis, quanquam in vita aut moribus nihil reprehensione dignum reperiret, culpam tamen & vitium non leve, ipsis adhærere, ex denegata sobole, suspicabatur. Imo tam probrosa res fuit, ob certas causas inter Judæos, improlem decedere, & familiam suam in populo Dei extinctam cernere, ut pro summa scelerum vindicta, inplacabili cœlesti ira, & labe perpetuò duratura æstimaretur. exempla hoc satis multumque declarant Piorum, suam ἀτεκνίαν, suamque

amque infœcunditatem , ex animo dolentium ; utpote Abrahami , qui affluentissimam copiam , tam gratiæ divinæ , quam donorum & divitiarum terrestrium , vel nihili faciebat , vel pro re vili habebat , si absque hærede decessurus foret , adeò ut nihil dubitaverit Deum , his verbis , interrogare , מה תתן לי ואנכי הולך ערירי *quid dabis mihi cum ego decedam orbis ?* Gen. 15. v. 2. Quasi dic : quid mihi proderit , etiamsi totum mundum donares , cum non habeam hæredem ex me & conjuge Sara ; Quæ Lucæ Oslandri est παραφρασις hujus loci p. 78. Rachel , Jacobi conjux , mori cupit , si liberis careat , quos a marito importune flagitat , Gen. 30. v. 1. Channa Elkanæ uxor , pari animi dolore , suam tristis deplorat sterilitatem , 1 Sam. 1. v. 10. Hac anxietate fatis diu cruciata erat , quanquam pia , Elisabet , & hoc οὐκ εἶδεν , ut ipsa appellat Luc. 1. v. 25. longum per tempus notata ; sed absorpsit & penitus abluit , omnem opprobrii turpitudinem , suo tandem ortu splendidissimus Phosphorus Johannes , dum vulvas maternas , non solum per naturæ commune vitium , steriles & infœcundas , verum etiam sanguinis vilitate & inhabilitate ob ingravescentem ætatem , labefactas , diebus a Deo huic partui destinatis , aperuit. Idcirco nihil jucundius sibi persuasum , dictumve esse patiebatur , par senum suavissimum Zacharias &

& Elisabeta; quam hoc, ut spes potiundæ sobolis, olim desideratæ, ipsis injiceretur atque excitaretur. Difficile fuit Patri, summum ob gaudium, ad sensum præbere voci Angelicæ, dulcia & jucunda annuncianti; itaque merito ipsi, ob tarditatem credendi hanc felicitatem sibi additam, sermonis usus ad tempus denegatus. Sed dum accuratius Pater animo pensitat, quid denotet sonus nuper auditus, admiratur cœlestem benignitatem, ac tota demum perfunditur gaudio Genitrix, ob revirescentem sibi foetum; lætantur ambo, & exultando magnalia deprædicant Dei, qui tegumen pudoris, faciei impositum, sustulit, & caput langvescens corona gloriæ lætitiæque elevavit & condecoravit, per pignus ipsis datum carissimum. Contigit hæc felicitas non solum domui Zachariæ, verum universis gentibus, quod sub divinis auspiciis tantus Phosphorus mundum collustraret, Soli suo convenientissimus, Anno Mundi 4000. Romæ C. 783. Augusti 30. Hero-dis Magni 34. ut vulgo chronologis creditur, media & florentissima ætate, mense Ebræorum, TAMUZ, qui respondet Romanorum Junio, & die quidem quarto supra vigesimum, qui proinde nobis Christianis festus est atque solennis, eritque quamdiu per divinam gratiam floret Ecclesia, in piam memoriam Nativitatis Insignis illius Johannis Baptistæ.

Phænom. III.

POST prima initia Nativitatis, olim & nunc in usu fuit neminis impositio, & cura de vocabulo quo soboles insigniretur. Nec humano arbitrato hic illatus est mos, sed Deum ipsum. Primum fuisse Nomenclatorem, Creationis declarat historia. Nam postquam Marem e gleba Terræ creasset & spiraculum vitæ ipsi inspirasset, feminamque e costa formasset Viri, mox marem Adamum, & foeminam Ischa posteaque Hevam adpellavit; & sic nomina nuper natis liberis dare, usu in valuit per plurima secula, ad Abrahamum usque, qui primus nomen in circumcissione putatur suis imposuisse; simulque posteritati reliquit observandam regulam, ut singuli infantes, à populo nati Judæo, ad œconomiam mentis Divinæ, octava, à Nativitate, luce, nomen certum & singulare, per circumcissionem traherent. qui mos perstabat, ad Baptismum usque Messîæ, ex quo tempore cum reliquis Judaicæ Ecclesiæ cæremoniis evanuit & indesuetudinem abiit, voluitque Ecclesia sancta, omnibus nomen in lavacro Baptismi esse imponendum, quod ex illo temporis articulo, usque quaque à Veris Veræ Ecclesiæ membris observatum fuisse, vetustiores hodiernique Christiano - Lutheranarum Ecclesiarum Ritus, & cære-

cæremoniaë Baptismi testantur. Hæc cura
 Zachariæ ejusque conjugii maxime cordi fuit;
 quomodo, ad morem populi sui, nuper genitum
 filium nomine & circumcisionis nota exorna-
 rent. In auxilium senum, & rei melioris suc-
 cessum, gens cognata & vicina ex præscripto le-
 gis, post octo dies a nato puerulo, concursum
 habuit, ut summo refertum gaudio, ita appri-
 me necessarium, ad ædes Zacharianas, sollicita
 de hæc, quo nomine infantem in lucem editum
 appellarent. Verum non singula ex sententia
 cedebant amantissimis. Etenim inter Cognatos
 & parentes, anxios dubiosq; utrinque cujus nomi-
 nis fieret puer, arduum est subortum discrimen,
 adpellantibus cognatis Filium hunc, ad nomen
 Genitoris, Zachariam; Parente autem altero
 per scriptionem in tabella, altera voce constan-
 ti, ad mandatum Angelicum, eundem Johan-
 nem nuncupantibus. Raro cum ex historia Bi-
 blica, tum Rabbinica, colligere licet, Judæum
 Filium ejusdem cum Patre nominis fuisse. At
 res non penitus inaudita est, cognati cujusdam
 celebris nomen solitum ipsi imponi. Nec suis
 destituebatur caussis, cognatorum cohors svavissi-
 ma, cur omnino Johannem, ad nomen veteris
 parentis, Zachariam adpellarit. I. Quia pulcer-
 rimum, in gente judaica usitatissimum, & ma-
 gnorum fuerat nomen virorum, Originem
 quip-

quippe trahit a Rad. *Memor fuit*, idemque significat ac *memorem Dei* vel *in memoria esse apud Deum*, adeoque haud incongrue hoc convenisset nomen Elisabetæ filio; erat enim puerulus, Parentibus senecta fessis, in signum certissimum datus, quod in memoria essent apud Deum suum, qui labem & opprobrium sterilitatis per pignus hocce delevit carissimum: & parentes vicissim, conspecta prole gratissima, memores essent Dei sui, ut ipsi pro hoc, & innumeris aliis in se cumulatis beneficiis, cultu devoto servirent gratiasque debitas agerent. 2. Primogenitus & unicus hic erat Filius optimorum parentum; itaque ne memoria tanti nominis, tamque celebris & pii genitoris, penitus ex gente sua interiret, gnato nomen Patris sategit imponere, & quemadmodum re & omine fuit fulcrum & ornamentum domus Zacharianæ, nomine idem esse deberet. 3. In tota genealogia, seu cognatione alias incluta, nullus fuit qui appellabatur Johannes; cum tamen haud insolitum fuisse usus, Sacra edoceat pagina, filium in honorem cognati cujusdam illustis, simili cum ipso nomine vocari. Reliqua ut omittamus, unicum nobis sufficiat exemplum, ex ipsa Sacra Levitica Tribu adductum, Machli Muschi filius ejusdem cum Patruo fuit nominis, 1. Chron. 23. v. 21, 23. sed prævaluit hisce omnibus, utut ad
men-

mentem humanam bonis persuasionibus, solâ
 impositio Angelica, quæ sine exceptione sonat,
 Luc. I. v. 13. ἡ γυνή σου Ελισάβετ γενήσεται υἱόν
 σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. Et
 sic nefas duxit par conjugum svavissimum, cœle-
 sti mandato rejecto, humano locum relinquere;
 verum, quemadmodum Divina Voluntas novum
 & insolitum Nomen novo dedit ministro, ita
 idem genitor cum sua conjugē retinuit adproba-
 vitque, & filio nomen Johannis mansit. Quinque
 in sacris inveniuntur exempla in quibus nomina
 nondum natis indita sunt: De Ismaële, Gen.
 16: 11. de Isaaco Gen. 17: 19. de Josia 1. Reg 13: 2.
 de Jesu Matth. 1: 21. hic de Johanne. Addatur
 illis si placet sextum de Cyro, Esa. 45: 1. Quoties
 vero DEus nomina imponit vel mutat, tum in-
 signe quid portenditur vel indicatur; quod cla-
 rissime ex singulis hisce allatis exemplis liquet.
 Pretiosum præ reliquis est nomen Johannes,
 descendens ab Ebræa Radice יחנן quæ *gratiosum*
esse, gratiose largitum & misertum significat;
 adeoque nomen יחנן nihil aliud est quam *Gra-*
tiosus seu gratia plenus. quod Zachariæ filio ad-
 amissum competit, erat enim hic vir, sui nomi-
 nis natalibus maxime dignus.

Phænom. IV.

Illustre cum heic nobis sistatur exemplum, tam Parentum quam Liberorum, in Zacharia, ejusque conjuge Elisabeta, & Filio Johanne; ne mireris L. B. si tua pace, quantum lumen dictitat Naturæ, paullulum in mutua Parentum & Liberorum officia digrediamur. Eximium & præclarum cum sit Dei donum, perfecta soboles, exactam, jure quasi, expostulat sui curam & educationem: tanti est ponderis obligatio illa, quam hoc in negotio Deus & natura Parentibus injunxere, ut eo minime res peracta censeatur, quod Parentes producant liberos, ad communem hanc intuendam lucem, nisi de cetero sint solliciti, qualem colant vitam, num justum an injustum, honestum vel turpe eligant fugiantve. Quamquam autem sit educatio res molesta & completu difficilis, per assiduam tamen curam absolvi viribus nostris potest. Neminem enim natura ad ea quæ fieri nequeunt obligat, sed intra limites eorum, quæ fieri possunt, semper remanet. Curam itaque gerant Parentes sollicitam, quomodo infans aptus ad societatem reddatur, & idoneum Reipublicæ fiat membrum. Præprimis autem cum infans, ob connatam imbecillitatem teneræ ætatis, sese nutrire nequeat, obligatio naturalis cogit Parentes alimentum ipsi

ipsi præstare aptum & conveniens, ne forte in-
 curia, & cibi denegatione, soboles extinguatur,
 atque sic summa afficiatur injuria, Res tam Pu-
 blica, quam Privata. Quod, tanquam detestan-
 dum facinus, omnia averfantur bruta, ratione
 licet seu facultate intellectus destituta; quanto
 autem homo, tanquam animal rationale ac socia-
 le, in sui suorumque conservatione, debeat brutis
 esse præstantior, penes rationem sanam esto ju-
 dicio. Imò nos deviare non videbimur, si
 adfirmemus, hominem ferme æquali vinculo
 esse obstrictum ad conservationem sobolis, ac
 sui ipsius, etiam in statu rerum arctissimo. Mas
 & foemina debent suam ipsorum nutrire prolem,
 in quantum unquam facultates tulerint. Porro
 exigitur, ut suam informant progeniem, quo-
 modo naturæ suæ congrue vivere discat, & vir-
 tutibus cunctis operam dare indefessam, ut hoc
 modo secernatur præcellentia naturæ humanæ
 à brutali. Maturum omnino & sanum, super hac
 re, profert judicium Clarissimus Le Grand Inst.
 Philos. Part. X. 33. ubi, *parum juvat, inquit,*
vitam dedisse soboli, & in quodam posuisse statu,
ad virtutem & vitium indifferenti, nisi accesserit
instructio, & hujus odium, illius autem amor in-
culcetur. Imo, quantum est piaculum parenti,
 vitæ & naturæ lumen soboli extinguere; tantum
 est nefas, vitæ civili pravorum inferre morum.

eclipsin. Abhorret natura à frustraneo usu & irrita possessione rationis. Ergo in quantum dedit natura hominem rationalem fieri, & esse; in tantum exposcit ab ipso sedulam morum culturam, & honestatis perenne exercitium. demtis enim his, universum obfuscatur rationis lumen; & in tali statu, homo propior vivit animalibus, in captivum sensum traditis, quam ratione & intellectu gaudentibus. Quemadmodum enim parentum fama laborat, si liberi ipsorum, laxatis affectuum frænis, in vitiorum se volverint cœno: ita ad ornamentum & decus parentum pertinet, si proles virtutum castra continuo velut metatur. Optime dehinc observavit Vir Clarissimus, ante septennium & quod excurrit, in Disput. Grad. Docte conscripta sub Tit. Lib. Æquit. pag. 22. *Cum in hominis, ait, libertate non sit relictum, vivere prout lubet, sed secundum normam legis, ut possit esse ex usu Societatis, vitam instituat; sequitur exinde liberos esse erudiendos, ut nihil cæco impetu agant, verum recte rationis dictamine perpendant, quid honestum, quid turpe, quid iustum, quid iniustum, quid facere, quid omittere deceat.* Hæc, maxime necessaria educationis institutionisque requisita, non latuere religiosissimos Parentes maximi illius Johannis; Sed olim ex assè iis innotuere singula, quæ ad pignoris exoptatissimi salutem & felicitatem

tem facere existimabant, summamque simul navabant operam, ne quidquam deficeret quod suarum esset partium, in educatione tanti Filii; verum, etiamsi vires voto ipsorum vel maxime non respondissent, ad normam Angelicæ annunciationis, monstrarunt inculcaruntque optimo filio, illum olim Maximum Domini sui Præcurso-rem futurum, ideoque seculi nequitiam evitare fas esse, ne sceleribus unquam tantum tamque excellens contaminasse videretur officium. Sed non proluxa informatione, non flagellis indiguisse videtur Filius ad maxima natus; verum, primo nutui obediens debitam exhibebat observantiam, facillimeque paterna monita sibi dici sinebat, vitæ, suo tandem officio dignæ, ab incubulis usque apprime studiosus. Quamobrem, brevissime adhuc rimabimur reciprocum officium liberorum. Sed ne extra oleas, ut dici solet, vagemur, seu patientia Lectoris B. abutamur, rem verbo complectemur. Liberi cum post DEum, qui causa est universalis & prima tam existentiae quam donorum, cum naturalium, tum moralium, omnia per naturam & curam parentum habeant, quibuscunque gaudent fortunæ & naturæ bonis; ita merito cum ad tenorem obligationis naturalis, quæ parentes semper honorandos edocet, tum ad dictamen legis Divinæ hujus:

Honora Patrem tuum & Matrem tuam, ut prolongentur dies tui super terra, quam Jehovah Deus tuus dat tibi, Exod. 20: 12. tenentur liberi, cujuscunque ætatis aut dignitatis fuerint, parentes, seu naturæ suæ plantatores, semper & ubique venerari, intensissimoque amore, obedientia, & patientia prosequi. Nam si illi hos non generassent & honeste educassent, nec sole, nec bonis, quæ sub sole sunt, frui ipsis licuisset. Non fugiebat incomparabilem Filium, in quantum esset devinctus optimis genitoribus; quos agnovit senio confectos esse, ideoque lubens & ultro scivit, provectæ ipsorum ætati convenientissimum præstare obsequium ac reverentiam filialem, vacans adjumento eorum libero & hilari, in paterna domo triginta per annos, priusquam sanctissimum suum munus capefferet. ac postmodum, quamvis curæ præesset publicæ, illique pergravi, tenerrimo tamen affectu, ut vas sanctissimum & omnibus refertum virtutibus decebat, memorem fuisse, se debiles ævoque grandes habere parentes, & proinde ipsis nequaquam deesse debere, credibile est.

CAPUT SECUNDUM.

De Vita Insignis Johannis.

PHÆNOM. 1. *Officium Johannis Præcursorium exhibet.*

PHÆNOM. 2. *Vitam Viri Eremiticam contemplantur.*

PHÆNOM. 3. *Nomina & Species locustarum, prout in scriptis conspiciuntur Prophetis, inquirunt.*

PHÆNOM. 4. *Virtutes & laudes animalculorum iustas proponit.*

PHÆNOM. 5. *Vitia & vituperia eorundem explanat.*

PHÆNOM. 6. *Veras & naturales locustas, Moysaica lege esui concessas, Johanni in cibum cessisse probat; & tela adversariorum breviter excipit.*

PHÆNOM. 7. *Mel agreste quid & quale fuerit exponit.*

PHÆNOM. 8. *Vestes Johanneas è pilis camelis confectas, & zonam pelliceam, demonstrat.*

Phænom. I.

IN ornatu illius sextidui, quo Summus rerum Opifex vastissimam orbis machinam, ad mensuram infinitæ suæ sapientiæ, stupendo prorsus modo expolivit, mirari merito subit lucidissima Astrorum castra; quæ ut splendore, ita ordine, instar exercitus optime compositi, a suo Duce & castrametatore exornata sunt. Quemadmodum enim Legionibus, cohortibusque & turmis, præficiuntur Duces superioris inferiorisque ordinis, qui exercitui consilio & opera præsent; quo feliciter expeditiusque ex animi sententia cedat pugna, si quando adeunda erit: Idem ferme status per universum circulum sidereum conspicitur. Quædam ibi Legatorum Tribunorumq; quædam Antesignanorum, quædam denique caduceatorum funguntur vice, sustinentque stationes. Præsertim natura, phosphorum stellam matutinam, sua nequaquam destitutam elegantia, quasi perpetuum nuncium solis, ut Ducis maximi constituit; quo suborto, facilis & festinus expectantibus erit adventus & conspectus Solis. Nec ullum purioris doctrinæ hominem inficias iturum crediderim, naturam in suo ornatu, & affectionibus, sæpius esse illustratricem, non infelicem, Mysteriorum Divinorum. Quod, ut cetera nunc fileamus, vel unicum hoc nobis Johannis & Salvato-

vatoris exemplum manifestabit. Etenim prout stella matutina, quæ Mathematicis phosphori nomine venit, suo semper præcurrit soli, quasi Regi; ita Johannes, Phosphorus clarissimus, solem justitiæ Christum, tanquam minister fidissimus, suum prægreditur Regem Gloriosissimum, & Gratosissimum. Verum non frustra iter facit hic noster, sternit namque viam Rege suo dignam apud subditos ejus, universum scilicet genus humanum, per sinceram adventus ejus denunciationem. Quo enim maturius subditis innotuerit adventus Regis, eo feliciorem promptitudinem Rex in singulis experietur. Non ad hunc honoris gradum seu fastigium provectus est, felicissimus Præcursor, per affectatam quandam demendicationem, & ambitum, sed legitimo jure suam adibat functionem, ut superne destinatum. Ita cum in fasciis uteroque materno adhuc cubaret, oleo Prophetico, ad munus suum rite obeundum, velut unctus ac paratissimus redditus est. En testem omni exceptione majorem, concionem Angelicam Zachariæ proclamatum, Luc. I: 15, 16, 17. ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ οἶνον ἔσκιερα ἔμὴ πίνειν, καὶ πνεύματι ἁγίῳ πληθήσεται ἐπὶ ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ. καὶ πολλὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸ Θεὸν αὐτῶν. Καὶ αὐτὸς παρελθὼν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει ἡλίου, ἐπιστρέψει

καρδίας πατέρων ὑπὲρ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρο-
νήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι κτερίῳ λαὸν κατε-
σκευασμένον. Diploma hoc cœleste fatis huic
nostro viam aperuit, accrescente ætate, munere
sacro fungendi; morem tamen Judaicæ gentis
observare placuit, adeo ut triginta per annos ad
munus Sanctissimum Gravissimumque sese prapa-
raverit. Manifesta, dicentibus Judæis, extat
lex, omnibus sacro ordini initiandis imposita,
Num. 4: 3. - מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה וְעַד בֶּן -
חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל-כֹּהֵן לְצַבָּא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה
בְּאֵהָל מוֹעֵד: vertente Sebast. Schmidio: *a filio*
triginta annorum & supra, usque ad filium quin-
quaginta annorum, omnem venientem ad mili-
tiam, ad faciendum opus in tentorio conventus.
Quatuor enim ætatis partes Judæi in capeffendis
officiis publicis, præsertim sacris, tenacissime
observare solebant. Prima ætas, quæ adolescen-
tiæ nomine venit, ab incunabulis donec 25 imple-
retur annus, erat, quo tempore instruendi imbuen-
dique cognitone rerum sacrarum erant singuli,
qui postmodum ad functiones sacras admitteren-
tur; quocirca Discipulorum sibi imposuere nomen.
Hanc juvenili excepit ætas, ad tricesimum an-
num; ubi concessum fuit theorian ad praxin re-
ferre, munusque publicum obire. Tertia à trige-
simo ad quinquagesimum annum numerabatur
ætas, quæ robusta maturitas merito dici potuit.

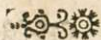

In hac constitutis universa concredita fuit provincia levitica, quam administrare, prout res postulabat, semper licuit. Quarta denique ætas, a quinquagesimo & quot excurrunt anni, senectus & fessa ætas censebatur, qua ingruente, difficiles & graves habebantur, ut muneri arduo, perdifficili, & continuo præessent, propterea illo ultrò decesserunt, junioribus nihilominus prospicientes, & commodis ipsorum inservientes. Non obscura & simplicia, sed clara & perspicua sunt, quæ hanc in rem profert illustris Scaliger, in moribus Judæorum versatissimus, Elench. Orat Chron. Dav. Par. p. 68. ideoque verba ipsius, licet prolixiora, inviti adducimus, quæ tamen ille longo circumscripsit anfractu in compendium redacta: in obeundo munere sacro, inquit, non Pontifices solum, verum etiam omnem plebejum sacerdotem explevisse annum ætatis suæ trigesimum debuisse, priusquam ad functionem publicam, tam maturitatem ingenii, quam vigorem animi & corporis vim, requirentem, admitteretur. Hæc autem prævaluit regula à Moysis temporibus, ad extremum Davidis regnum, ut patet ex collat. Num. 4: 3. & 1. Chron. 23: 3. Verum David, cum, ingenue & constanter vacaret, imo invigilaret, tam thymiamatum sacrorum absolutionibus, quam præstando cultui Numini Divino devotissimo, animadvertit, tam Sacerdotes quam Levi-
tas,

tas, propter multitudinem sacrificiorum quotidie augescentem, non posse functionibus superesse templi, si trigesimus annus esset expectandus, quod plures essent infra legem sacerdotum annalem; itaque breviori gyro contraxit, eumque vigesimo definivit anno, 1. Chron. 23: 2. seqq. 2. Chron. 31: 17. Efr. 3: 8. Ex quibus fere patet, quod ætas sacerdotalis Moysis ævo inchoaretur anno trigesimo, sub finem regni Davidis, vigesimo; reliquorum autem levitarum initium ministerii, etiam Moysis ætate, annus vigesimus quintus erat, Num 8: 24. ast, quanquam jam ad tenorem legis Davidicæ anno ætatis Vigesimo, absque omni reprehensione & scandalo, officium publicum suscipere potuisset hic noster, vetustiori tamen Regulæ Judaicæ se adcommodare non grave duxit, tanquam natura Judæus; voluit enim legitimo jure, & robusta maturitate, curam suam exequi præcursoriam, anno imperii Cæsaris Tiberii quinto supra decimum. Et hoc cum Domino suo ac Messia commune habuit; Qui, licet natura *δύναμις*, sive exlex, observare tamen sine difficultate voluit veterem & annalem sacerdotum Legem, annoque trigesimo munere suo perfungi sanctissimo prophetico. Duplici exornatus fuit officio seu expeditione Johannes Zachariæ filius: (notanter adpellamus illum hoc nomine, quo facilius dignoscatur a J. Sebedæi & Mat-

Matathiaë filiis, & illo Johanne qui & Marcus dicitur, uti gravissimis & maxime inclutis, ita sanctissimis viris) primum munus perfecit præcessionem ante faciem Domini sui, quare & præcursoris sibi conciliavit nomen; quia tanquam adparitor proxime ante Regem meabat, & adventum seminis promissi, ardentissima poenitentiae concione, indicabat. Secundum eo absolvit, ὁ πρῶτος βαπτίζων, erat *Baptizans*. Quanquam enim innumeri essent Baptismorum ritus, & Baptizantes, in Ecclesia Judaica, utpote: Baptismus appellatus טבילת נדה, quo omnes impuri semet lavarunt; Baptismus Phariseorum, de quo agitur Marc. 7: 4. & Baptismus, qui erat ad Profelytismum, per quem peregrini & exteri, nulla habitatione ætatis, sexus, aut profapiæ, omnes ac singuli pariter ad religionem adsciscebantur Judaicam; & quæ ejusmodi sunt cæremoniæ varii generis, quas enumerare supersedemus, tanquam à nostro instituto alienas; nihilominus Baptistæ nomen meretur hic Johannes speciali cum emphasi, & hoc jure duplici. Primo: quia Primus fuit, qui fœdus baptismale, & cæremoniam Lavacri Christianam, per verbum & aquam, in Ecclesiam introduxit, atque hoc non proprio & nudo humano arbitrato effectui dedit, sed mandato & auctoritate suffultus illius, cujus & Præcursor extitit, quem etiam postmodum baptizaturus fuit.

Secun-

Secundo erat caussa adpellationis Baptistæ, quia ipsi tanta contigit felicitas, quanta nemini mortalium unquam, quod scilicet Messiam mundi, per Baptismi ritum, in fluvio percelebri Jordane, solenniter ad functionem tanquam inaugurarit.

Phænom. II.

Quod de sua olim Roma L. Annaeus Florus Imperii Romani acutissimus Depictor gloriari sustinuit, ut videlicet VIRTUS & FORTUNA ad constituendum ejus imperium contendisse visæ sint; quamobrem etiam veteres quondam, Romam virtutum omnium latissimum Templum adpellarunt: Id nos potiori jure de nostro Baptista adfirmare audemus, quod scilicet *DEUS* & *NATURA* ad exornandum Virum ut donorum abundantia, ita virtutum excellentia, non visi solum sint, sed revera contenderint. Fecit DEUS, ut ad maxima natus esset, officiique sui gravitate & splendore, summam injiceret admirationem omnium animis mortalium, nec defecit Natura in hoc, ut Vir, ad maxima natus, minimis & vilissimis sortis humanæ bonis contentus esset; sed vitæ gravissimæ Exemplar universo præberet populo Judæo, tam in Vita communi, quam Victu atque Amictu. Vitam quam duxit, eremiticam sano sensu nuncupamus; solitariae vitæ
enim

enim se penitus consecravit, hominumque vulgarem concursum à se dimovit, & abunde fuit ipsi paucissimorum acquiescere societate, inque regione Judææ montana, & circa paternas ædes versari. Extra aleam omnis disquisitionis dudum positum est, Johannem in eremo ætatem maxime consumsisse; adest hujus rei clarissimum Scripturarum testimonium Matth. 3: 1. Marc. 1: 4. Luc. 3: 2. Joh. 1: 23. & sic universus Evangelistarum Chorus uno concentu clamat: S. Johannem ἐν τῇ ἐρήμῳ ætate processisse. quamobrem etiam קול קורא במדבר *vox clamantis in deserto*, vocatur Esa. 40: 3. Verum qualis hæc eremus fuerit, non satis inter omnes constat. Respondet ἐρημὸς tamen Latinorum *deserto*, Germ. *wüste* / Svecor. *öfnene* / & Fennorum *lorpi* / significationem admittens talem, quæ designet locum ab omnibus desertum privatumque incolis, & quasi destinatum perenni domicilio ferarum, bestiarum, anguium, viperarum, & quæ sunt innumera alia, ex eodem luto lethali. Idcirco ex famosiori vocis ἐρημὸς significatu, ansam adepti sunt Commentatores quidam, in expositionibus locorum adlatorum, credendi vatem divinum, in regione plane inculta, & omni destituta hominum coetu vitam egisse; unde concludunt, ipsum cum bestiis & feris indomitis conversatum, nullo tamen Achillæo telo suum corroborantes com-

commentum, nugis duntaxat & cavillationibus obnoxium. notum quippe est cunctis emunctæ naris hominibus, τὸ ἐρημὸν, in stilo sacro seu Biblico, a vulgari significato recedere, & sæpius venire pro parte terræ quæ urbibus ac vicis minus frequens est, & ubi rarior hominum conspicitur coetus quam in campis regionum exultarum, aliarumque percelebrium urbium vicinia. Hujus generis deserta, per universam Judæam, non pauca extitere, utpote: desertum Pharan, Capernaum, Engedi, Ziph, Plaon & Mahanaim; quæque sunt plura. Quapropter eremus Johannea peculiari cum emphasi à Matth. in cap. 3:1. nuncupatur *Desertum Judææ*, ut hoc modo discernatur ab omni aspero & horrido loco, ubi nulla unquam vestigia humana extiterant, sed qui sævitia & rugitu animalium nocentissimorum semper fuit formidabilis, quale concipere licet vastissimum illud desertum in quo Moses & Elias, adeoque Salvator ipse, tentationem experti sunt, acerbissimam. Longe dispar est ratio deserti Johannei, quod quanquam stupenda copia hominum, civitatum, oppidorum, & vicorum non abundarit, sed ob rigiditatem fuerit non nihil deforme; in paucitate tamen sua percelebre & admodum felix fuit. Gaudebat enim exiguis urbibus, multisque villis, quas viris singulari virtute splendidis, omnisque generis sacris actionibus illu-

illustratas omnes demiratae sunt gentes. Adeo, ut si quam, contraxerit sibi infamiae notam, propter statuum, conventuum, negotiorum, commerciorum, aedium magnificarum, moenium, & murorum defectum, quibus gloriam sibi famamque regiones frequentius excultae vindicant: nihilominus omnem hanc diluit contumeliam, unica haecce felicitas, quod sibi polliceretur, praeter universi orbis gentibus, tanti viri tamque Incluti Vatis praesidium, quod plus quam satis omnium commerciorum frequentiam, aedium magnificentiam, & murorum vim atque elegantiam superavit. Et si famae & nominis jacturam fecerit montana haec regio, per commercia exigua & privilegia viliora, jacturam etiam fecit scandalorum & vitiorum graviorum, quae facillime, in conventibus magnis & solennioribus, oggeruntur & exercentur. Atque sic nobilior est paucitas virtutibus expolita, quam multitudo turpibus vitiis referta. Fuit felicissimo solo satis, quod Nostrum aluerit Baptistam, in senario numero Civitatum, quibus nec sua laus & fama in pagina Sacra deest. Enumerat illas ordine, Vir Divino impulsus spiritu, Josua c. 15: 61, 62 *in Deserto*, ait, *Betharabba, Middin, & Sechacha. Nibshan, & Urbs satis, & Engedi; Urbes sex & Villae earum.* Non longe ab his distabat, confinio omnino conjuncta, Kiriath Arba, quae postmodum Hebron dicta

dicta fuit, una ex urbibus in monte sitis, & forte
tribui Judæ assignatis: in qua urbe, ædes habuit
Zacharias genitor Baptistæ jure hæreditario, quia
unus ex filiis & posteris Aharonis, quibus jus pro-
ximum in urbes hæc fuit. Dehinc quis jam non
animadvertit, oraculorum Divinorum præclaram
auctoritatem satis vindicare Deserto Johanneo
incolas sanos, & horrore nimio omnes perterrere
& fugare illinc feras. Placuit Sancto Baptistæ,
maximum ætatis tempus apud Paternos lares de-
gere, & natale præprimis solum face illuminare
Evangelii. In conversatione vulgari perpauco-
rum semper fuit hominum, quo felicius perversa
mundi evitaret facinora & scandala: ast nume-
ro copiosissimo in conventibus sacris plurimum sese
delectavit. Illo haudquaquam animo, hominum
deseruisse consortia, quisquam putet, ut ei liceret
tempus in detestabili otio terere. Cessent omnia
convicia Papalia, quibus ea secta proscindit, ma-
ledicentissimeque infectatur incomparabilem
Pœnitentiæ Concionatorem, in quem hujus sectæ
Antesignanus Stella hoc evomit virus in Comm.
Luc. I: 80. *Mirandum est, inquit Sycophanta, ut
eo tempore, quo reliqui pueri se & mundum co-
gnoscere incipiunt, & quando alii cachinnos mo-
vent, ludos querunt, juvenilibus deliciis nutri-
untur in gremio materno, tunc temporis Baptista
solus vitam ageret, inter Sylvestria animalia in-
terque*

perque feras bestias. En argutias ex cerebro profluentes Papistico. Summum sane est piaculum, tam stupidas concipere conjecturas de Viro Religionis Virtute nobilissimo, deque Propheta, ob pium zelum & ardorem summum in magnificando Dei & salvatoris sui nomine illustrissimo. Non Messias feris bestiis natus datusque fuit; ergo nec feris Præcursor ejus adventum denunciavit: homines salvator redemit, homines etiam Præcursor adhortatus est, vitam ut agerent adventu Regis sui dignam, atque insimul, per seriam poenitentiae prædicationem, animos eorum ad id negotii reddidit promptos. Neque semper Baptistam Sanctissimum detinere Paterni lares, sed dereliquit eos sæpius, vicinasque invisit terras, ad Jordanem & per confinia ejus divagatus, officiumque sibi demandatum fidelissime exsecutus, donec in aulam perveniret Herodis, hominis impiissimi, qui suggestionibus occæcatus concubinae Herodiadis, optimum informatorem in vincula conjectum capite plecti curavit; quod infra penitus rimabimur.

Phænom. III.

ORdo jam exigit ut deveniamus ad Victum Johanneum, more Orientalium ex locustis confici solitum, quo stupendum austerae vitae Exemplar

emplar terrarum reliquit orbi sanctissimus ille Baptista. Sed priusquam usum locustarum cibarium, prout apud varias gentes invaluit, exposuerimus, non rem ingratam facturi videmur si in antecessum, brevi ac simplici stilo, pro modulo ingenii inquiramus perpendamusque locustarum singula nomina & species, quæ passim in scriptis occurrunt & conspiciuntur Prophetis. Siquidem olet lucernam, & non sine maxima difficultate ex traditionibus eruitur, quod genus vel quæ species locustæ beato Johanni in cibum cesserit. Quo in negotio, tam vario tamque diffuso, diu multumque sudarunt atque hæsitantur Doctores, in expositionibus suis alias licet felicissimi, adeo ut penes quosdam adhuc sub iudice lis remaneat; quamquam alii non nihil felicius rem aggressi cernantur. Et quemadmodum terra Ebræorum locustarum variis scatet speciebus; ita lingua Judaica earundem nominibus & vocabulis multis abundat. Ceterum ut Talmudicas illas traditiones, tanquam obscuritatis & fictarum rerum nota commaculatas, reticeamus, rimari & mirari illa solum nomina & species locustarum subit, quæ in picturis recensentur Divinis. Numerum illæ rotundum & denarium implent; & in ordine sunt sequentes. 1. ארבה *arbe*. 2. גובב *gobb vel gobbai*, 3. גזם *gazam*, 4. חבב *cbâgabb*. 5. חנמל *chanamal*, 6. חסיל *chasil*.

chafil. 7. *חרגל chargol.* 8. *ילק jelek.* 9. *סלעם solam.* 10. *צלצל tselatfal.* Cum autem nomina heic res ipsas significant, & specierum singularum affectiones & proprietates declarent; haud displiceat origines & natales eorundem speciatim eruere & examinare. Nomen primum locustarum *ארכה* est, quod in generali complexu omnem denotat speciem locustæ, estque singulis speciebus commune. Moyses tamen certam & singularem speciem locustæ, hujus nominis esse, præclare adfirmat Lev. II. v. 22. descendit autem hæc ab usitata Ebræorum radice *רבה*, quæ *multum esse, multiplicari*, in nativa sua sede significat. inde, præfixa radici, ex literis præformativis, *נ*, nomen proprium *ארכה* sine difficultate deducitur; adeoque propriissimam, jure quasi, retinet multitudinis significationem, cum nullum fere animalium genus locustis sit foecundius atque uberius, quod testantur apertissime metaphoræ & locutiones insignem gentium concursum & multitudinem adumbrantes, quarum usus in sacris litteris non infrequens est. Sint exemplo nobis Midianitæ, oppugnantes Israëlem, qui dicuntur venisse instar locustarum, ita ut illorum non fuerit numerus, Jud. 6. v. 5. de locustis Judæam devastaturis scribit Joël I. v. 6. adscendit gens valida & innumerabilis contra terram istam. Locustas

*Ægyptiacas Moyses terram obumbrasſe multitudi-
ne ſua adſtruit Exod. 10. v. 4, 5. Ecce Ego addu-
cam cras locuſtam in terminum tuum, ita ut
conſegat & operiat ſuperficiem terræ, nec poſſit
quis videre terram. Hinc ad ſtuporem uſque
Hieron. In Com. ad Joël. 1. exclamat: Quid lo-
cuſtis innumerabilis?*

Excipit ארבה, velut principem & matrem,
nomen ſecundum locuſtis attributum, quod
גרב *gobh* vel גרבוי *gobbai*, Amos 7: 1. &
Nachum. 3: 17. eſſe conſtat, cujus originationem
& fontes pars Lexicorum Ebræorum ignorat. alia
proinde videtur eſſe lingua, cui natales ſervatos
debebit. Eſt Arabibus uſitatiffimum verbum ga-
ba, quod, *e terra emergere, propullulare*, Lati-
nis eſt. Nec in alienam meſſem nos falcem im-
mittere quiſquam oggerat, ſi Ebræos hodiernam
Arabum gaba uſurpaſſe aſſeveremus, & propri-
iſſimam locuſtarum affectionem hoc nomine in-
digitaſſe; nulli enim animalium ſive reptilium
magis proprium e terra emergere eſſe, quam lo-
cuſtis, vel hæc comprobant Philoſophi verba,
Lib. 5. Hiſt. c. 28. ubi ὅταν τέκωσιν, inquit, αἱ
ἀκρίδες ἐνταῦθα γίνονται σκώληκες ὠειδεῖς, οἱ
περιλαμβάνονται ὑπὸ πνύγῃς λεπτῆς, ὥς περ
ὑφ' ὑμῶν, ἐν ταύτῃ δὲ ἐκπέτονται, i. e. cum
locuſte pepererunt, ibi ſunt vermes ovorum ſpecie,
qui terra quadam pratenui, tanquam membra-
nula

nula ambiuntur, unde evolant. Gaza: qua dissecta emergunt locustæ & evolant; dicit. huic adstipulatur Plinius Lib. II. cap. 29. *Hæ pariunt in terram demisso spinæ caule ova condensa autumnī tempore. Ea durant hyeme sub terra; subsequente autem exitu veris emittunt parvas &c.* Æthiopes & Troglodytæ locustas *arbat* adpellant, ut Celeberrimus annotavit Bochart. in Hieroz. sacro L. 4. C. 1. quod ipsis imponitur nomen, *καταχρηστικῶς*, quia instar fluviorum, maximo cum strepitu, e terris emanant & scaturiunt. Quidquid sit, iudicio tamen orbis literati permitto, annon *גִּבּוֹר* deducatur rectius ex Heb. *גִּבּוֹר* formæ *קִירַשׁ*, apoc. ה & segol; aut ex *גִּבּוֹר* (unde *גִּבּ* *gibbus*) formæ *תִּם*; *גִּבּוֹר* etiam ex illo *גִּבּוֹר*, formæ *גִּוֹרֵל*, & Jod pro ה alternante. Qui enim, sine ratione, Hebræam penuriæ accusarem?

Tertium in ordine locustæ est nomen *גַּזַּז* *gazam*, quod Joel. 1: 4. 2: 25. & Amos 4: 9. reperitur. Rabbinī radicis Ebrææ hoc esse fatagunt, a verbo *גָּזַז* *guz* vel *גָּזַז* *gazaz* *tondere*, *abscindere*, deducentes, & *גַּזַּז* finale servile esse statuantes. nec longe hæc recedit significatio ab affectionibus locustarum, quæ scindendo & tondendo omnes permeant terras. Thalmudici tamen potiori jure hujus principia sibi vindicant, nullam admittendo literam servilem, sed *גַּזַּז* ipsam

ipsam ponendo radicem, quæ in *amputandi* & *excindendi* notione in Avoda Zara sæpius ab ipsis usurpatur, & optime cum Græcorum *εκκοπτειν* quadrat, Matth. 3: 10. Luc. 3: 9. cap. 13: 7, 9. quæ loca de arborum excisione & amputatione agunt. Exinde igitur locustæ hoc sortitæ sunt, quia ut Incomparabilis inquit Boch. in loco citato, *præ acuti dentibus non solum gramen, & segetes, atque arborum folia, sed & cortices, ipsosque arborum teneriores ramusculos, ita erodunt quasi amputarent.* Plinius idem adfirmat, supra adductus: multa contactu adurentes, omnia vero morfu tradentes, & fores quoque tectorum. hinc Pisidas stupendæ locustarum moli *μυρ. ὅσων* *ξίφ. &*, *ensem decies mille acierum* attribuit.

Quartum locustæ nomen est *חגב* *chagabb* Levit. 2: 22. 2. Par. 7: 13. & Eccl. 12: 5. exhibitum. Quod nec Hebrææ est originis, sed omnino peregrinam tulerat radicem; & quamvis in notis ad Levitic: contendat Aben Ezra *chagabh*, quatenus locustæ nomen, ea Ismaëlis lingua notum esse, quæ Arabica est: meris tamen nititur conjecturis, quia per universum Arabum insignem acervum, qui abunde est repletus innumeris locustarum nominibus, nullum hujus enunciationis reperire fas est; fontes tamen *חגב* debet Arabibus, quorum *chagaba* *Velare* significat. *Locustas* ut dicit laudatus noster Oedipus, *חגבים* *chaga-*

chagabim dictas fuisse putaverim; quia cum turmarim volant, Solis lumini velum videntur ob- tendere.

Quintum singulare omnino nomen locustis addictum est **חנמל** *chanamal*, & non sine caussa dubitatur, num in universis scripturis occurrat, præterquam quod in Psal. 78: 47. reperitur; & num locustis vere attribuitur. Multum hærent Nomenclatores in hujus vocis origine, nec liquido constat unde deducatur. Sunt, qui *chanamal* locustis prorsus eximunt, & grandini magis analogum esse statuunt; ut R. Aben Ezra, qui *chanamal lapides grandinis* vertit, prout Buxtorf. in Lex. observat. Saadiah & Kimchius cum Arabibus **ע"ר צל"ל** i. e. *pruinam* vocant. Quibus ad- stipulantur, Vulgatus, Græcus, & Æthiops. Verum in Midrasch per Metathesin exponitur, adeoque pro *chanamal* **נחמל** *nachamal* dicen- dum, quod ex *nach* & *mal* descendit, & *quiesce- re, incidere*, significat. Atque sic fit adlusio cum præcedentibus ad *pruinam*, cujus proprium est quiescere & incidere, sicut innuit Theopraustus Lib. 5. de Caussis c. 19. nivem cum pruina con- ferens. *Ἡ μὲν οὖν ἐπιμένει, ἀλλ' ἀπὸ τῆς κλημάτων, καὶ τῆς βλαστῶν, ἢ δὲ πάχυνε ἐπιμένουσα ταῦτ' ἀποκρίνεται*, i. e. *illa quidem non diu manet, sed a palmitibus & ger- minibus liquefcens delabatur; at pruinæ diu ma-*

nens hæc exurit. Plinius, hunc secutus, *pruinam satis perfidere* id est, diu insidere asseverat, Lib. 17. c. 24. *Pruina*, inquit, *perniciosa natura est quoniam lapsa perfidet.* Ast quanquam nobis vix noceret, his cum Celeberrimo Bochar, adsentiri, cui itidem valde consentaneum videtur pruinam, potius quam locustam voce חנמל significari; interim nec dissonum hoc fore putamus, si deduxerimus cum R. David Kimchio חנמל ab Heb. Radice חנה quod *castra metari* est, & מל quod *excindere* significat, adeoq; locustis hoc vindicemus nomen, quæ excindendo, tanquam exercitus Dei copiosissimus, castra metantur, & in singulis militarem ordinem & disciplinam quasi observant, quod ex Phænomeno sequenti clarius elucescet.

Sextum חסיל *chasil* locustæ est nomen, Ebrais notissimum, a Radice *chasal*, *ab/umfit*, *consumsit*; & locustis convenientissima est affectio, quæ ab- & consumendo omnem terræ proventum corradunt & infestant, hoc enim edictum est spiritus Dei de locustis: semen multum in agrum jacies, & parum colliges, כי יחסלנו הארבה *quia consumet illud locusta*, Deut. 28: 38. vid. 1 Reg. 8: 37.

Septimum חרגל *chargol* & nomen & species locustæ est, quod ex Lev 11: 22. patet, proprièque per *chantarum* interpretes reddit Vulgatus; sed & primordia hujus expositoribus non difficultatem, pariunt levem; quod fugiat Ebræorum lexica.

Arabs,

Arabs, qui exquisitissimam nominum & actionum locustarum peritiam sibi adquisivit, etiam hujus declarat originem. Verbum *hbargala* in lexicis eorum *longum esse*, aut *longa ferri* & *produci serie*, sonat; ex quo nomen *chargal* vel *chorgala* profluens, valde consentaneum locustis esse videtur. Illæ enim præterquam quod eximix sint longitudinis, proluxa serie & ordine ducuntur, adeo ut quandoque per spatium duodecim milliarium patuerit; prout Cadamust. Navig c 15. notat. Impenne hoc genus dicit Golius in Lex. Arab. Quanquam autem Europa nostra, Dei dirigentis beneficio, rarissime vastissima harum agmina experta sit: nihilominus stupendam earundem molem & seriem aliquando mirata est. Ita enim Aldrovandus Lib. 4. De Insect scribit: Anno 1475. scribunt, *siredaensem & Lenciciensem oram, atque Masoviam, ingentem locustarum Vim ex Ungaria, Moravia, & Silesia advenientem, pervagatam esse, &c. continuatis, ad sesqui milliarium in latitudinem & alterum tantum in longitudinem, examinibus*, id est, ad tria milliaria. Surius ad Annum 1541. de locustis circa Poloniam delapsis narrat: Hæ tanta multitudiue provolarunt, ut duo milliaria in longum & latum cubito tenus ita occuparent, ut solis quoque splendorem a toto illo terræ spatio sua densitate excluderent. Sic re & omine חרגלים merito hæ nominantur.

Non

Non sine caussa foret, si octavum locustæ nomen ילק *jelek* Nah. 3: 16. a R. יל *ivie*, *ambulavit*, *profectus est*, deduceremus, literis unius organi inter se permutatis; quandoquidem locustæ instar agminis numerosissimi omnes permeant terras. quæ expositio, propter convenientiam formationis & significationis cum Radice, nobis in palatum incideret, ni Lexicographorum, vocabulum ad לקק *lakak* trahentium, obstaret auctoritas; quam tamen, firmis destitutam rationibus, modestè interdum deferere licet.

Noni locustarum nominis סלעם *solam* Levit. II, v. 22. non infelix fuit interpres, derivans hoc ab Ebræa sola, quod *petram* significat, cujus verbum סל Arabibus est *frangere*, *fissuras habere*; Hanc autem speciem locustarum hoc assumpsisse nomen Aben Es. arbitratur, quia סלעים *conscendas petras*, vel quod, *petrarum fissuras frangat* & *iisdem delectetur*. Missum nunc facimus Celeberrimi Boch. iudicium super voce סלעם, pace ac venia ipsorum, qui nobiscum ipsum merito venerantur. Contendit ille סלעם radicis esse, quæ Chaldaïs *absumere*, *devorare*, notat. Non quidem est inconveniens naturæ locustarum fructus devorare & absumere terræ, ut jam fusiùs dictum; interim non putemus Divinum Spiritum cramben sæpius coctam repo-

reponere. Sufficit semel indigitasse per nomen חסיל, quod devorent & absument] proventum terræ locustæ, & heic novam affectionem speciei declarasse, quod nimirum etiam petras conscendant & nihil ipsis invium, adeo ut nec murorum & montium altitudo velocitati & agilitati ipsarum sufficiat, quod mox patebit.

Decimum צלצל *tselatsel* universum concludit numerum nominum, locustis in scripturis adtributorum, quod occurrit Deut. 28. v. 42. nec vacat minima ambiguitate ejus origo. Sunt qui cum græc. ἐρυσίβην, cum vulgat: *Rubiginem* vertunt. Schmidius per *siderationem* reddit, sed nec desunt magni nominis viri, qui cum Ebræis Onkeloso, Arabe Erpeniano, צלצל *locustam* esse recte affirmant, fontes vocis trahentes a verbo צלל *tsalal*, quod aliquando *tinnire* est, & inde *cymbala* צלצל *audiunt* 2.Sam. 6. v. 5. Ps. 150. v. 5. locustas autem ita vocatas volunt, quia maximo strepitu & tinnitu alarum gradiuntur & volant. Sed quanquam hæc nobis haudquaquam displiceant, interim verosimilius cum Excellent. nostro Boch. arbitramur, locustas צלצל dictas etiam a radice צלל *tsalal*, quæ primario & propriissime *obumbrari* significat, Neh. 13. v. 19. quod epitheton locustis oppido quadrare hæc nobis persuadent Hieron. verba, in Com. sup. Joël. c. 2.

*præ multitudinem, inquit, locustarum obtegentium
 celum sol & luna convertuntur in tenebras, &
 stellæ retrahent lumen suum: dum lumen in me-
 dio nubes posita locustarum ad terram non finit
 pervenire. idem asseverans Remigius in præd.
 Joël. locum: sua densitate inquit, & multitu-
 dine radios solis solent repellere a terra, & qua-
 si nubes obumbrare. Similiter loquitur Onkel.
 in Exod. 10. v. 15. וַחֲפָא עֵין שֶׁמֶשׁ דְּרָרְעָא
 i. e. & terræ cooperuit oculum ארעה
 solem (locustarum copia) & terra obscurata est.
 Huic consentit nonnemo dicens: & cecidit in
 Egyptum locustarum multitudo innumera; ita
 ut solis radios prohiberet, ne terram attingerent.
 Quamobrem Marcellus Palingenius recte cecinit
 in Zad. Lib. 8.*

- - - - Tristesque locustas,
In morem Nebule nitidum prætexere solem.

Phænom. IV.

DEdi hæcenus, quantum potui, non notas
διαχειτινάς, sed vocabula & nomina sim-
 plicissima locustarum competentia agmini. Cum
 verò mira varietate, & stupendis proprietatibus
 exornarit Natura locustas, paucis virtutes viti-
 aque earundem delibare haud displicebit. Si
 nobis eadem quæ Africanis Arabibusque esset
 harum

harum experientia, ac cui commodo, incommodoque serviant, operam & oleum labore nostro sane perderemus. Ast cum beneficio ejus, cujus ex nutu omnia pendent, terra borealis, iis gaudeat privilegiis, ut circumvaga hujusmodi Locustarum agmina nunquam experta sit; ita, nec usus earum omnibus liquet, nisi illis solum, qui, adcuratiore historiarum lectione, notitiam qualemcunque earum sibi compararunt. Est tamen res utilis & jucunda, præteritorum seculorum scrutari memorabilia, rerumque ab admirabili conditore productarum adfectiones & vires ex priscis velut seculis revocare; quandoquidem præsentia huic negotio valde sunt imparia. Quare nequaquam apposituros amara fercula eorum palato nos arbitramur, qui aureo & maxime necessario historiarum studio sese delectant, si nonnulla animalculorum, quæ sæpius nominavimus, præclara facinora, quantum Rabinorum, Arabum, Græcorum, Romanorumque scriptorum labores suppeditarunt, opellæ huic, adjunxerimus & quidem ejus in ornatum, cum alio destituatur. Ne vero confusionis incurramus notam, ordine progrediemur, primum virtutes, postmodum vitia, quæ locustarum insunt naturæ, exposituri. Notum cuivis est, nullum animalculum tam parvum & despiciendum esse, cui non sua insit proclivitas & affectio

ad

ad commodum aliquod vel incommodum ; ex qua laude seu vituperio, penes animalia quantum solertiæ reperiatur, constat. Comprobant hoc ipsum Locustæ, animalia non magna, quibus tamen minime affectio seu proprietas sufficit, generalis, universo competens gregi Locustarum; Verum quæque species singularem habet, proprietatem, ita ut tot reperiantur affectiones, quot conspiciuntur species. I. In laudem & virtutem vertitur locustarum *discolor ip/arum forma*. Nam vix in universo cœtu animalium, quadrupedum, bipedum, reptiliumque, tot mirari licet colores, atque hoc unicum genus expositum est. Variavit admirabili artificio locustas Natura; quædam harum sunt flavæ, quædam albæ, quædam rubræ, nonnullæ nigræ, ceu prolixè, disertè tamen, describit Marcell. Wirgilius in Disc. lib. 2. cujus in verbis adferendis eo erimus faciliores, quo felicius laus & virtus locustis insitæ iisdem explicatæ fuerint; in hunc itaque modum ille: *sunt locustæ, quæ virides, quæ nigræ, quæ liventes, quæ aliqua parte hunc aliquæ illum ostendunt colorem. Sunt quæ volantes tantum latentem antea colorem aliquem proferunt*. His addit Ælianus Hist. Anim L. 10, C. 13. egregium hocce elogium. χρυσειδῆ ἔν ἰνδάλματα καὶ ἐν αὐτῶν κατέσιχται i. e. Aurei coloris figuræ distinctæ sunt. 2. Nec in laudem minimam locu-

locustarum vertitur, quod hoc insecti genus omnibus illis gaudeat prærogativis, quibus reliqua omnium animalium genera. Sunt hæc quantitate & qualitate prorsus admirandæ. Quædam illarum sunt majoris, quædam minoris corporis, quædam volant pluribus vel simplicibus alis, quædam alis carentes saliant, quædam utroque motu privatae gradiuntur tantum, quædam longioribus brevioribusque cruribus, & in his pluribus brevioribusque, & paucioribus longioribusque gaudent internodiis, quædam canunt, quædam mutæ sunt, quædam per diem, quædam in tenebris audiuntur, quædam in re rustica homini nihil nocent, innocentesque se a pueris capi patiuntur. E contrario, sunt quæ pestem & calamitatem factorum omnium totis regionibus afferunt, illataque fame antiquos agros deserere sæpe numero incolæ coëgerunt. Ut rem in compendium mittamus, sciendum, in locusta, quamlibet infirma, naturam esse decem magnorum animalium, prout Arabes in Damir. observant. Sunt ipsis, facies equi, quod idem adstruit Joël. c. 2: v. 4. oculi elephantis, collum tauri, cornua cervi, pectus leonis, venter scorpionis, alæ aquilæ, femora cameli, pedes struthionis, cauda serpentis; quæ sane formæ omni admiratione dignissimæ. 3. Quod summum maximumque est, & ex quo potissimas Locustæ reportent laudes, e peritia, nimirum rei

militaris insigni, quam omnes rite callent, & adamantino quasi nexu conjunctæ, ordine distincto singulæ incedunt, terrarumque loca instar exercitus alicujus permeant. Adeo ut Regum Sapientissimus ipse harum demiratus sit expeditiones atque itinera, sicut ex Prov. c. 30: 27. liquido constat. Vix unquam sibi quisquam persuasum haberet, quæ copiæ, quis ordo, quantave velocitas & promptitudo in pugna & militia locustis sit, nisi ingens testimoniorum acervus hoc ipsum comprobaret. Numero excedunt omnia etiam opulentissimorum Regum & Monarcharum agmina, obscurant sua multitudo solem, terramque densitate obumbrant. Vis inest insecto minimo incredibilis, adeo ut stupefiscens Hier. ut supra dixi, exclamarit: *Quid locustis innumerabilius & fortius, quibus humana industria resistere nequit?* hunc confectatur Cyrillus: *χρῆμα ἄμαχον καὶ δυσκαταγώνιστον παντὶ ἑλῶς ἀνδρωπις βράχας καὶ ἀκρίδων ἐμβολή, i. e. Est inexpugnabilis, & hominibus prorsus insuperabilis, bruchi & locustæ irruptio.* Ordinem observant distinctum & elegantem, quo, ex jubentis Dei dispositione, volitant terrasque emetiuntur, ut instar tessellarum, quæ in pavimenti artificis manu finguntur, suum locum teneant, & ne ungue transverso ad partem declinent alteram. Ne ex incerta traditione hoc referamus, adi-
testem

testem cœlestem Joël. c. 2: v. 5, 6, 7, 8, 9. cui non dissimilis est alius αὐτόπτης Theodoret. in sua de locustis historia scribens: ἐστὶ γὰρ ἰδεῖν τὴν ἀκρίδα τῇ πολεμίων δίκην, καὶ τειχῶν ἐπιβαίνουσιν καὶ ταῖς ὁδοῖς βαδίζουσιν, καὶ ὅδ' ὑπὸ τίνος ἀνάγκης σκεδασθῆναι ἀνεχομένην ἀλλ' οἷον μετὰ τινος συμπορίας ταύτην ἐφοδὸν ποιούμενην; i. e. *Nam locustas videre est hostium instar conscendere, & per vias incedere, nec ulla vi se divelli patientes, sed tanquam mutua quadam conspiratione impetum facientes.* Proinde Sigebertus de multitudine locustarum, Galliam A. 874. devastante, memorabilem narrat historiam; *Quod mirum est dictu, inquit, tanto ordine volitant, præmissis Ducibus, qui pridie castra metarentur, ut militaris disciplina in iis animalibus cerneretur.* Quemadmodum autem in numero & ordine insignes conspiciebantur locustæ, ita in promptitudine & velocitate se illustriores præstabant, tam in pugna quam in scanfione & ascensione mœnium. pugnandi modum ita describit Pisidas:

Τὸ πῆλυν ὅπλον εἰς ἀνάμνησιν φόβου,
 βέλτε νεφῶδες ἐξ ἀθήλων ποζότε,
 λόγχην ἐτόιμην αυτοκίνητον δόρυ
 Πυκνὴν φάλαγγα μυερόσομον ξίφος,
 Πηδητικὴν ἐπαλξίν ἀπάτε μάχης,
 ὅχ' ἴσαται γὰρ, ἀλλὰ πλήττει καὶ τρέχει,

Ἐρπυσσάτω πορθεῖ καὶ κλονεῖ πηρὲς μένη.
Δοκεῖ δὲ Φεύγειν, καὶ παλίνδρουσθαι μένει.

i. e. *Telum volatile ad metum excitandum, sagitta tam nubilem ab incerto sagittario (emissam) lanceam paratam, hastam per se mobilem, frequentem phalangem, enses mille acierum, desultorium instabilis pugnae propugnaculum. neque enim stat, sed currens ferit, serpens devastat & volans tumultuatur; videtur autem fugere, & statim recurrens manet. Extra omnem teli jactum positæ sunt, & frustra omnia ipsis inferuntur arma; sua enim levitate & corpusculi tenuitate omnes eludunt ictus, ut belle a Claudiano animadvorsum est.*

- - - cognatus dorso durescit amictus,
Armavit natura cutem, - - -

Omnia denique pervia esse locustis hæc evincunt experientissimi Theodoreti Verba: ἔχ' ἀπὸ χειρὸς περιβόλων τὸ ὑψὲς ἐμποδὼν τῇ τάττων εἰσόδῳ γίνεσθαι. ἀλλὰ ῥαδίως μὲν ὑπερβήσονται τὰ τεῖχη· κλεπταῖς δὲ ὡραιοτάτως διὰ θυρίδων εἰς πρὸς οἰκίας, εἰσελεύσονται. καὶ τὸ δ' ἔσθ' ἰσχυρὸν ὑπὸ πλεμίων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀκρίδων γενηνέον πηλάκας ἐθρασίμεθα. ἔσθ' ἰσχυρὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ τεῖχη ἀνέρπασθαι, διὰ τῆς φωταγωγίας εἰς τὰς οἰκίας εἰσίσαι; i. e. *Non sufficit murorum altitudo ad illorum (hostium) ingressum prohibendum, muros enim facile transcendunt, & furunt*

furum instar, per fenestras ingrediuntur in domos. Quod non solum ab hostibus, sed etiam a locustis sepe factum vidimus. Non solum enim volando, sed & ad muros irrependo, per fenestras in domos penetrant. 4. Sane non infimæ fortis illæ sunt laudes, quibus illustris locustarum cohors à variis gentibus, præcipue Æthiopibus, Arabibus, Græcis & Judæis merito cumulatur, ob alimenta & fercula, quæ sæpius ipsis præbuit summe necessaria & opima. Esset nodus explicatu non adeo facilis, & fortassis nos semper lateret suis implicitus nexibus & involucris, quomodo animalia hæcce, non penitus veneno expurgata, lethali, in cibum cedant hominibus, nisi mascule illum solvissent incomparabiles Historici. Igitur cum nos & terram nostram fugiat horum usus, locum testimoniis relinquemus, arbitrati ita comparatas esse quæstiones historicas, ut quemadmodum problemmata philosophica rationum ponderantur momentis; ita illæ à concentu discussorum testimoniorum pendeant. *Cui enim, ut eleganter loquitur Grotius, potius quis fidem habere potest, quam testimoniorum illustri choro?* Quid namque nostra memoria in rebus adeo remotis certius haberi potest, quam quod gentis cujusque carmina, & à majoribus ad posteros manans perpetue fama, servavit? Si hæc ratio in ulla unquam re valuerit, certissime ea in usu locustarum

cibario locum habebit, cum præter testimoniorum fidem de utilitate earundem ne somniare, quidem possimus. Sunt viri, certe magni ac fide digni, quorum præclara monumenta, locustas a pluribus Gentibus in cibum & esum esse admissas, satis declarant. Quæ si quis adcurata mentis trutina perpenderit nunquam tantæ stupiditatis erit, ut escam a locustis confectam sibi persvaderi nolit. Non consuevere autem antiqui locustis semel vel iterum vesci, sed annua alimenta ex iisdem conficiebant. Ita enim de Æthiopibus loquitur Plinius H. N. Lib. 6. c. 30. *Pars quaedam Æthiopum, locustis tantum vivit fumo & sale, duratis in annua alimenta.* Et de Parthis Lib. II. c. 29. *Parthis & hæ (scil. locustæ) in cibo grate.* Huic adstipulatur Agatharchides Lib. 5. c. 27. Cujus hæc sunt: ὑπὸ δὲ τῷ ἐαρινῇ ἰσημερίᾳ, ὅτε λίβες παρ' αὐτοῖς, καὶ ζέφυροι πνέουσι, παρμεγεθῶν ἀκρίδων πλεονάζει ἀμύθητον ἐκ τ' ἀνισορρήτης μετὰ τ' ἀνέμων παραγίνεται χώρας. τῇ μὲν δυνάμει τ' πησέως τ' ὀρνίθων μικρὸν παραλλάττον, μακρὸν δ' τῷ σώματι; ἀπὸ τούτου δ' ζῶα τρέφονται πάντα τ' χρόνον. ἄλλως τι τέτοις καὶ πεπεριχυμένοις χρώμενοι; i. e. *Sub ver-
num æquinoctium, cum apud eos spirant Africi,
& Favonii, inenarrabile locustarum prægrandium
agmen ex ignotis terris una cum ventis advolat,
quæ vi quidem volatus parum ab avibus, sed cor-*

pore plurimum differt, Hoc autem animalculo quovis tempore vescuntur, sive cum sale aut aliter condito. Hunc sequitur Diodorus Lib. 3. *ἐκ τῆς θαψιλῆς τροφᾶς ἔχουσιν ἅπαντα τὸ βίον*, ex eo uberem victum habent per omnem vitam; Et Artemidorus apud Strabonem Lib. 16. *Ζῶσι δ' ἀπὸ ἀκρίδων, ἃς οἱ ἐαρινοὶ λίβες καὶ ζέφυροι, πνεοίηες μεγάλοι, συναλύνουσιν εἰς τὰς τόπας τῆς τῆς, Locustis, inquit, vivunt, quas verni, Africi, & Favonii, vehementius flantes, in ea loca impellunt.* Ipse Strabo de gente quadam in hunc modum disputat: *Πλησιόχωροι δὲ τῆτοις εἰσὶ μελανόπεροι τε τῶν ἄλλων, καὶ βραχύτεροι, καὶ βαχυβιώτατοι, τὰ γὰρ τεσσαράκοντα ἔτη ὑπανίως ὑπερτιθέασιν ἀπὸ θηρωμένης αὐτῶν τῆ σιρκῆς, Ζῶσι δ' ἀπὸ ἀκρίδων.* Hisce consentit Hieron. in Jovian. Lib. 2. c. 6. scribens: *Orientalis & Libye populos, quia per eremi vastitatem & desertum locustarum nubes reperiuntur, locustis vescimoris est.* Quem comitatur Dioscor: dicens: *Χρῶνται δὲ αὐτῇ κατακόρως οἱ καὶ λέπτιν λίβες, ea utuntur in cibo usque ad satietatem Libyes, qui ad Leptim incolunt.*

Phænom. V.

PRout res commodas laudes justæ, ita incommodas vituperia comitantur æqua. Est suus locustis honos, in hætenus allatis; sed vituperi-

um & probrum, nec ipsis deest minimum, obsequentes, quas adducemus rationes. I. In nefandum vertitur vitium universi locustarum gregis, crudelitas & sævitia ipsarum horribilis. Intulere enim locustæ sæpius stragem & interitum, deplorabilem, non uni alterive homini, sed universis populis, herbis, frugibus, segetibus, arboribus, & regionibus. Et vix dubium esset, quin hodieque ingentia extarent volumina, de incommodis & damnis locustarum, quibus ruinæ consecrarunt, priscis temporibus, omnem occidentalem orientalemque gentem, si edax modo ævum ista nobis non invidisset. Occurrunt tamen adhuc passim clarissima hujus rei testimonia apud scriptores tam sacros quam profanos, quorum præcipuum & summum Moysem facile dixerim, dum minis adoritur justis deformissimum indurationis monstrum Pharaonem, plagisque nequitiae Pharaonicæ ex æquo respondentibus nititur cor durum emollire; inter decem autem miserrimas, octava locustarum scilicet in Ægyptum immissio & irruptio crudelissima erat. Quod aperte ex Exod. 10. patet. Simili ni graviore poena justissimus punivit Vindex Judæorum & Israëlitarum, prævaricationes, ut ex Joel. 1. constat. horribili namque prorsus agmine *Gazan*, *Jelek*, *Arbe*, & *Chasil*, in Judæam ingruerat, exque uno in alium demigrans agrum, omnem proventum terræ depavit

pavit & consumsit, omnesque regionis incolas in miserandas redegit angustias famis. Est incredibilis fane horum pernicies animalculorum; nam quicquid in agris, hortis & pratis viret, ingurgitant, vorant, excorticant, radunt, deglabrant. Adeoque cum paratis jam messibus aut pratis & pascuis, aut hortis & pomariis incumbunt locustarum mille myriades, totius anni laborem paucis absumunt horis, miserisque incolis famem indicunt, nec solo morfu nocent, sed & contactu adurunt. Quare non sine causa infelices conqueruntur Arabes in suo Dam. *Quod locustis nullum animal perniciosius, & Mahumedes clamat; Mille animalium species creavit DEUS, sexcentas in mari & quadringentas in terra. Sed horum prima pestis est locusta, qua destruent, sequitur reliquorum exitium ut monile confertum.* Recte ergo cecinit Pisidas de locusta in Opif. Mundi.

Τήκει τὰ δένδρα, καὶ μαράννει τὴν πύαν. i. e. *Arbores tabefacit, & herbam marcidam reddit.* & Theophrastus hoc de locustis dat iudicium Hist. Plant. Cap. 16. ἐν Μιλήτῳ δὲ τὰς ελαιὰς ὅταν ὥσι πρὸς τὸ ἀνθεῖν, κάμπαι καταπίουσιν, αἱ μὲν τὰ φύλλα, αἱ δὲ τὰ ἄνθη, ἑτέρας τῷ γένει καὶ ψιλᾶσι τὰ δένδρα. i. e. *Mileti oleas, cum florent, eruce erodunt, alie frondem, alie genere diversa florem, atque arbores denudant.* Eodem vergunt

hæc Cyrilli: ἄμαχον τὸ χρεῖμά ὄσι, καὶ ἀκαταγώνιστος, κομισθῇ τῶ πιστῶν ἡ ἐφοδός, ἱκανή τε ἄρσεν ἀπολέσαι τὰ ἐν ἀγροῖς. *Res est insuperabilis, & prorsus inexpugnabilis earum impressio, & ad perdendas ruris ope plane sufficit.* Sed Muffetus adhuc clarius locustarum describit perniciem in hunc modum; *Nec solum morſu, segetibus, palcuis, pratis, hortis, & pomariis nocent; sed stercore etiam nigro, viridi, mordaci gravi biliosaque imprimis & acri saliva, quam multum ex ore inter rodendum fundunt.* Verum non sufficit hoc crudelitatis incommodum regionibus, sylvis, pratisque à locustis illatum, quod utut in se pergrave est, leve tamen videri queat cum 2. Sæpe multo plus damni mortuæ, quam vivæ, non pratis & sylvis, sed hominibus & jumentis inferant, tetro & viroso odore aërem inficientes; unde gravissima sequitur lues, adeoque plures hominum myriades tali peste paucis diebus abripiuntur, quam diuturnis bellis. Testis est hujus rei Hier. qui de locustis, quarum agmina suis temporibus Judæam devastarunt, ita scribit: *Vento surgente, in mare primum & novissimum præcipitata sunt &c. cumque littora utriusque maris acervis mortuarum locustarum, quas aque evomuerant, implerentur, putredo earum & fætor in tantum noxius fuit, ut aërem quoque corruperit, & pestilentia tam jumentorum quam homi-*

hominum gigneretur. Referunt etiam Augustinus de Civitat. Dei Lib. 3. Cap. 3. Orosius Hist. Lib. 5. Cap. II. Ferculphus Chron. Lib. 6. Cap. 6 & c. M. Plautio, & M. Fulvio Flacio Consulibus, cum locustarum immensam multitudinem, venti in mare Africanum dejecissent, & fluctus ad littora propulissent, harum tabidam & putrefactam congeriem, tam pestiferum vaporem exhalasse, ut in sola Numidia hominum octingenta millia, & circa Karthaginienſe atque Uticenſe littus, plusquam ducenta militum millia periisse, tradantur. Apud ipsam vero Uticam triginta militum millia, quæ ad Africæ præsidium ibi constituta erant, deleta fuisse & extincta. Sigebertus quoque ubi supra, locustarum multitudinem, quæ Galliam vastavit, ventorum flatu deletam & submersam mari Britannico, oceani refusione narrat in littus rejectam, putredinem aëris ex foetore, peperisse, magnam inde natam ait famem, & pestilentiam, quæ tertiam partem hominum absumserit. Plura hujusmodi possent afferri, nisi hæc abunde sufficerent.

Phænom. VI.

Longum foret per singula ire aut vastissimo nos credere campo, cui emetiendo impares forent vires, si singulas pari lance perpendemus locustarum proprietates, dum supervacaneum esse

esse remur, in ea re declaranda ulterius occupari, quæ ampliori non eget explicatione. Sufficit scivisse, ac simul probatum ivisse, locustas ad commodum & incommodum esse aptas. Igitur ut supra declaravimus, locustas, quanquam aliquando perniciosissima hominibus animalia, non paucis gentibus olim cessisse in cibum, hodieque cedere; Itaque jam dispiciemus, quibus locustis Optimus Baptista se sustentare in deserto suo consueverit. Quod etiam rei est caput, cur tam varias dederimus adpellationes speciesque locustarum, earundemque demonstraverimus diversum usum; ut videlicet eo expeditius in aprico à nobis sistatur, cujus speciei & usus fuerint locustæ Johannis. Nulla est in universo tam vetustiorum quam recentiorum scriptorum choro dissensio quin locustas beatus comederit Baptista. Omnes hac de re consentiunt, imo consentire, necesse est, siquidem contranitentibus, unica & verissima sufficit reclamatio Divini Spiritus, Matth. 3:4. & Marc. 1:6. expressa. Ubi liquido constat, ὅτι ἡ τροφή αὐτοῦ (Johannis Baptistæ) ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. & mox: ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Verum fateri omnino & conqueri cogimur, propter ingentem scriptorum, qui heic in diversa abeunt, discrepantiam, quid per locustas intelligant Johanniticas plane, arduum esse ac perdifficile aliquid certi determinare.

nare. Experiri tamen etiam heic, quantum ferant humeri onus, rosamque spinis densissimis obrutam atque submersam inquirere & explorare lubet. Priusquam autem nostrum de locustis Johanneis aperimus iudicium, ordine præprimis adversariorum tela, quibus nos a scopo & sententia vera, dimovere satagunt, excipiemus. Totum Dissidentium vagabundum ordinem prægrediuntur Ebionæi, qui nefario excœcati errore, inficias ire sustinuerunt, nullas unquam veras ἀκρίδας seu locustas, tanquam animalia pura ac lege divina in esum concessa, Johanneum cibum fuisse, sed ἀκρίδας in ἐγκρίδας transformant, quæ latinis *lagana*, *placenta* genus, germanis autem *plinkhen*/*pfankuchen* audiunt, ansam à vero deviandi tramite nacti ex vocum convenientia, quippe ἀκρίδες & ἐγκρίδες parum differre viderentur. sic autem sonat Evangelium Ebionæum de Johanne: τὸ βρώμα αὐτῶν μέλι ἄγγελον, ἃ ἡ γεῦσις ἦν ἡ μάννα, ὡς ἐγκρίς ἐν ἐλάϊῳ, *Cibus ejus erat mel sylvestre, sapore manna, tanquam lagani in oleo fricti.* Sed cum jam olim veritatis limites sint transgressi Ebionæi, & heterodoxiæ nota turpiter se macularint, certissimum etiam nunc vanitatis hæreticæ erit symbolum, illud de Evangelio eorum, Epiphanii effatum, *quod nimirum proposituerint sibi ut veritatis sermonem in mendacium mutarent, ὅς ἀντὶ ἀκρίδων ποιήσωσιν ἐγκρίδας*

ακρίδας ἐν μέλιτι, sive ex locustis facerent, lagana in melle fricta; ut ita scommatibus obruerent Baptistam nefandis, justasque ipsi continentiae laudes falsissima sua interpretatione detraherent. Si enim cibus & locustae Johannis ejusdem cum melle saporis, & lagana fuissent, non magnum aut stupendum hoc auferae vitae videretur indicium. Alii pari vanitate correpti, ακρίδας mutant, vel in ἀκροθρύα seu τῶν φυτῶν ἀκρεμόνας arborum & herbarum extremitates; quasi illas Johannes pro cibo admisisset; ut Isidorus Pelusiota, in Epist. 130. somniat dicens: αἱ ἀκρίδες, αἷς Ἰωαννῆς ἐτρέφετο, ὧς εἰσὶν ὡς τινες οἰόντες ἀμαθῶς, καὶ θάραϊς ἀπεικότα· μὴ γένοιτο. ἀλλ' ἀκρεμόνες βοτανῶν ἢ φυτῶν. i. e. ille acrides, quibus Joannes vessebatur, non sunt animalia, scarabaeis similia, ut quidem imperite existimant; absit sed herbarum aut arborum extrema. Cujus vestigiis mordicus insistens Paulinus in Carmine de Johan. Baptista canit:

*Præbebant victum faciem sylvestria mella,
Pomaque, & in cultis enatae cantibus herbae.*

Sic quoque Panthaleon Diaconus in sermone de Luminibus sanctis, in hæc erupit verba: ὁ τοῖς τῶν μελισσῶν καὶ τῶν ἐρημον πόνοις, καὶ τοῖς τῶν βοτανῶν συντρέφόμενος ἐκ βρεφὸς ἀκρίσμασι. Qui apum in deserto laboribus & herbarum extremitatibus ab infantia nutritus est. Cujus sententia,

tiae Theophylactus, Euthymius, Nicephorus, Callistus, Cajetanus & Baronius abrepti sunt turbulento torrente. Sed neminem arbitror tam stupido fore ingenio, aut tam rudem Græcarum litterarum, qui etiam in densissimis tenebris vel manu secernere nequeat ἀκρίδας ἀπὸ τῶν ἀκροδρύων, & dijudicare, quæ convenientia harum sit vocum, quæ nunquam a Scriptoribus Græcis, aut pro synonymis habentur, aut confunduntur. Accuratissimam certe tenebant Patres Græci differentiam inter ἀκρίδας & ἀκρόδρυα, ad quam eo magis servandam adstringebantur, quo certius sciebant tam ἀκρίδας locustas, quam ἀκρόδρυα arborum extremitates, nonnullis populis pro esca fuisse. Sic in Pædag. Clement. Lib. 2. c. 1. Matthæus Apostolus ἀπὸ σπέρματος καὶ ἀκροδρύων καὶ λαχάων ἀνευ κερῶν μετελάμβανει, i. e. seminibus, & arborum summitatibus, & oleribus sine carnibus vesceretur. Sed ibidem hoc a Matthæo differt. Baptista quod ὑπερτείνας τὴν ἰγκράτειαν, ἀκρίδας καὶ μέλι ἤσθιεν ἄγχιον, sive continentiam ulterius promovens, locustas & mel agreste comederet. Satis jam evictum esse opinamur aliud fuisse Johannis ἀκρίδας, alius Matthæi ἀκρόδρυα. Nec desunt, qui absque pudore asseverant, ἀκρίδας Johannis herbæ quoddam genus fuisse, sic Euthymius; Locustas inquit quidam herbarum esse virgulta dixerunt, quidam

autem

autem herbam dictam locustam. Eique par fingendi artifex Theophylactus ita nugatur: *πῶς λέγουσι βοτάνας εἶναι τὰς ἀκρίδας αἱ καὶ μέλαρα καλεῖσιν ἀκρίδας quidam herbas esse dicunt quas etiam melagra vocant*; ut hoc modo ad *μέλι ἄγριον* alludatur. Cæterum illud herbæ genus in solis Euthymii & Theophylacti hortis crescat, alias vix ac ne vix quidem in universo orbe repertum, quare, *nihil hac herba absurdius fingi potuisse* ait: Boch. in Hierozoico: Dantur adhuc Commentatores, ni Commentores, qui pari animositate tegumem verecundiæ faciei suæ detrahere videntur, locustas Johannis aviculas & pisces in Jordane captas esse fingentes. Quorum Dux Druthmarus, nono post Christum natum seculo vixit, inque Matthæum annotationes quasdam edidit. Cujus hæc sunt: *audivi quendam de locustis dicentem, istas aviculas fuisse rubris pedibus & tibiis, quæ Johanni in alimentum venire.* Eandemque ipse Druthmarus amplectitur sententiam, quod *ἀκρίδες certæ & vera aviculæ rubris pedibus fuerint.* (quas nos alias non fuisse intelligimus, quam Græcorum ἐρυθρόποδα) ceu liquet ex his, quibus eum refellit, qui volucres *ἀκρίδας* dixit: *Quare laudaretur Johannes abstinentiæ rigore, si volatilia ederet, quæ desideraverunt Judei.* Ferculum dulcius conditum nunquam Druthmarus palatui apposuisset, si modo dixisset

volu-

volucrum rubris tibiis, non aviculam, ἀνείδας
fuisse; Nam ex locustis volucribus, nonnullæ
sunt rubris pedibus. Eaque ratione toto sinu
lætaremur de sana mente & interpretatione
Druthmari. Sed cum a veritate discedat, tam
in ave quam in piscibus suis, nos illum cum iis-
dem demittamus, ut prandium sibimet inde pa-
ret. Nos autem nostrum vindicamus Baptistam
ab omni tam avium quam piscium è jordanæ ca-
ptorum esu, siquidem ἀνείδες, quibus Baptista
se sustinuit, non in fluviis sed ipso mari repe-
ri deberent. Cæterum nusquam legitur in Græ-
corum monumentis, locustas fluviatiles, ἀνεί-
δαι dictas, sed καρέβας, qui alioquin præ-
stantissimis deliciis annumerantur. Quamobrem
nos merito Druthmaro retorquentes objectionem
supra citatam dicimus: cur Johannis abstinentia
laudaretur, si delicias edisset marinas. Quæ quo-
que argumentandi vis eos refellere potest, qui
ἀνείδας, demto ἀλφα è principio in καρέβας
id est squillas mutant, quibus in toto cancrorum
genere non est præstantius, ut sæpius laudatus
œdipus noster in memorato superius opere anno-
tavit. Verum nos, quibus Sacra pagina clario-
rem accendit lucem, nihil horum curamus de-
viations, nec nosmet illorum blandimentis ad
errores pertrahi patimur, Divinum potius se-
quentes Ducem Moysen, qui lucidissima sua fa-
ce

ce illustrabit nobis locustarum , ut talium , animalium quadrupedum usum in victu , præsertim apud gentem Judaicam , insignem , legeque Divina concessum ; etenim clarissima extat lex , de esu locustarum Lev. II: 21, 22, 23. **אֲךָ אַתָּה** **זֶה תֹאכְלוּ מִכָּל שֵׂרֵץ הָעוֹף הַהָלֵךְ עַל-אַרְבַּע** **אֲשֶׁר-לֹא כְרָעִים מִמֶּעַל לְרַגְלָיו לִנְתֵר בֵּהֶן** **עַל-הָאָרֶץ: אַתָּה-אֵלֶּה מֵהֶם תֹאכְלוּ אַתָּה-הָאֲרֵבָה לְמִינֹהּ וְאַתָּה-הַחֲרָגִל לְמִינֹהּ וְאַתָּה-הַחֲגָב לְמִינֹהּ: וְכָל שֵׂרֵץ הָעוֹף אֲשֶׁר-לוֹ אַרְבַּע רַגְלִים שִׁקָּץ הוּא לָכֶם:**

Cum igitur universi hujus conditor, per legem expressam , commendaverit populo judaico cibum ex locustis paratum , quid impimenti erit , quin confidenti animo concludamus, Judæos, & plurimas gentes , ut jam dictum , veras & certas locustas quadrupedes, quibus crura super pedes, ad saltandum istis super terram , non vero fictas quasdam pro cibo habuisse : adeoque Johannem Baptistam tanquam natura Judæum his locustarum speciebus , quas Moyse, Divina suffultus auctoritate, concessit , vesci solitum , quum totam vitam ad normam Divinæ legis alias instituerit. Verum dicas quomodo locustæ nocentes & mortiferæ , hominibusque infestissimæ , ut ex superius allatis innotescit, iisdem in escam cedere potuerunt, quin mox ultro harum
esu

esu quasi inedia semet excruciantur lethali ?
 Comminuit hunc scrupulum non nihil Celeber:
 Boch. in Hieroz. Lib. 4: 3. evincitque locustas
 non adeo sua natura esse noxias, *verum*, inquit,
locustæ homines & Bruta occidunt saltem ex con-
sequenti, quod ajunt, quia consumtis illis, quæ
fuissent vitæ subsidio, sic ad mortem ipsos adi-
gunt. Deinde hoc tenendum, cum justissimus
 scelerum vindex rebellionem populi cujusdam ul-
 ciscitur, potest animalia mitissima ad omnem
 usum licitum imprimis condita, & dudum ac-
 commodata, in bestias crudelissimas, quæ in
 homines ultro irruunt, mortemque infligunt,
 transmutare. Verum quam primum executionis
 defuncta fuerunt mandato, & miracula esse de-
 fierint genti prævaricatori, naturales suas repe-
 tunt stationes, pristinamque recuperant tracta-
 bilem innocentiam. Secundum universum pul-
 cerrimum creationis ordinem suavissima o-
 mnium creaturarum conspiciebatur harmonia, ut
 altera alteram non invaderet luderetue, sed omnes
 inter se conspirarent; hic tamen concentus, per
 labem communem, in rebellionem deplorandam
 transmutatus est, ita ut una in aliam ubique im-
 petum faciat horribilem. Liquet præterea ab
 exemplis plurimis, naturam mitem in ferocissi-
 mam transiisse, ex mandato & dispositione sum-
 mi Rectoris. Verum ex plurimis, paucissima

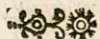
nunc prodeant in scenam. Angeli præprimis nobilissimum & supremum merito tenent locum inter omnes creaturas, qui quamvis sint tutores & ministri hominum fidissimi, & imprimis ex æterna Dei voluntate ad ministerium & custodiam mortalium destinati; mirari interim decet, tutores & ministros in hostes immutatos, ita ut, si hanc rem huc applicare fas foret, unus angelus, in castris Assyriorum, una nocte centum & octoginta quinque millia virorum occiderit, quo peracto officio, spiritus remansit administratorius. Ita e contrario quodnam leone animal ferocius? interim tamen liquet ex Dan. 6. fauces ipsius ita obstructas fuisse, ut Danielelem, servum Jehovæ fidelem, deglutire consuetudine sua non sustinuerit; pari prorsus ratione locusta nunc pro cibo, in naturali sua statione, nunc peste in miraculoso munere esse potuit. Quocirca non arbitramur Arabes adeo stupide finxisse, locustam in mensam eorum, cum hac inscriptione in tergo & alis, cecidisse: *Ego sum Deus, neque ullus est præter me locustarum Dominum, qui eas alo, & cum libet immitto ut sint esca populis; sed & cum libet, immitto, ut iisdem plaga sint*, quod fide Bocharti adducimus. Itaque non repugnat veritati, locustam & escam & plagam gentibus esse, successive tamen non insimul, plane supremi Numinis jussu. Si objiciat forte quisquam,

scru-

scrupulum omnem non dum sublatum esse, quo videlicet jure locustæ Judæis in alimentum venerint, consideret quæso, quibus Moyse legem Levit. II: 21, 22. præscripserit; nonne imprimis Judæis? & num regula ipsis frustra data? Porro consulere potest Judicium Jonathanis, qui in paraphrasi ad Exod. 10: 19. hoc observat; ut cum **רוח ים** five *ventus maris*, a Deo immissus, dicatur abripuisse, & in mare rubrum projecisse quicquid locustarum in Ægypto esset, ita ut ne unica quidem remanserit in omnibus Ægyptiorum finibus; idem ille hoc excipiat **מה דמלחין במגייא לצורך - מיכלהון:** *quod in vasis suis sale condierant in cibi usum.* Similiter Beda de locis Sanctis cap. 14. à Sancto Episcopo Arculpho, qui iis in locis peregrinatus erat, se accepisse tradit, *notissimas esse locustas in Palestina, que corpusculis, in modum digiti manus exiguis & brevibus, in herbis facile capte, coctæque oleo pauperem victum præbent.* & Euthymius in Matthæum; *Dicunt usque ad hodiernum diem in illis partibus plerosque illud insecti genus edere fumo siccatum: habere autem gravem odorem, malumque gustum.* Cum vero jam evictum sit, plurimis gentibus, tam ad occidentem quam austrum, locustas pro cibo fuisse; nulli admirationi locum reliquit noster Baptista, quod locustas comederit. Sed hoc inauditum & singulare in

ipso fuit, quod meritò orbis miratur terrarum, quia videlicet in deserto nullo alio cibo, quam locustis & melle agresti, sese aluerit; Quo vitæ rigore hoc Judæis aliisque declaravit, se omnino extraordinario & summè constanti muneri præesse, cujus facta reverenter observare, dictaque tenacissime sibi inculcare neminem pœniteret, sed cunctorum in decus & ornamentum insigne verteretur. Eleganter ergo de illo cecinit Paulus Diaconus, in Hymno De Nativitate sancti Johannis Baptistæ, in hunc modum:

*Præbuit hirtum tegumen camelus,
Artubus sacris strophium bidentes,
Cui latex haustum, sociata pastum
Mella locustis.*

Phænom. VII.

EXcipit locustam, tanquam primarium cibi Johannei genus, altera pars victus ipsius, quam μέλι ἀγρίον sive mel agreste nuncupamus. Præluceat namque fax heic nobis cælestis, quam, consensu svavissimo, par Evangelistarum, Matth. Cap. 3: 4. & Marc. Cap. 1: 6. nobis ostendit. Ubi cum alium victum reperire non possimus, quam ex locustis & melle agresti confectum, quem incomparabilis Baptista in alimentum recepit, quid obstat, cur huic non habeamus fidem tanquam testi-

testimonio verissimo, & nullam admittenti exceptionem, frigidis cerebellis relinquentes commenta, partim ridicula, partim absona? Nec est, qui nos è continente nostro cogat, sævientibusque errabundos committat oceani fluctibus, dum natale solum τὰ μέλι. & ἀγρία investigare conamur. Terra eadem, quæ Johanni Baptistæ in nativam sedem superne destinata fuit, incredibili mellis copia abundabat, adeo ut minime necessariae Viro fuerint navium classes, quibus è terris trans vastum mare sibi alimentum adportaret: Nec nundinarum explorare fraudes coactus sit. Idem qui viro solum dedit & super solo dedit alimentum. Nec quisquam est qui non animadvertat, providæ supremi Numinis curæ fidelissimum Dei Ministrum arctissime commendatum fuisse; qua de re nemo dubitare potest, nisi summis obvolutus ignorantiae tenebris. Inter remedia efficacissima, quibus Benignissimus Deus Israelitarum corda, luctu & squalore diu sub jugo Ægyptiorum durissimo fracta, refocillabat, principem omnino meretur locum amplissima illa promissio, quæ spem populo reliquit Israelitico, reductionis dudum exoptatæ, ex ærumnoso Africae solo, in bonam latamque illam terram, lacte & melle fluentem. Cui promisso, ad tenorem æternæ veracitatis, Supremum Numen per servum fidelem Moysen abunde tandem satisfecit Exod. 3. seqq.

terrām autem hanc, præ reliquis omnibus, fertilitatis fama celebrem, & privilegiis valde amplis a Deo irrogatis illustrem, nemo Cananæam fuisse, postea Judææ nomen ab accolis sortitam novis, nescit, nisi cui nec minima Scripturarum fax illuxit. Statuendo ita quæ Judæam mellis affluentia eximie nobilitatam, non denegamus reliquis regionibus sua mella, præsertim Scythiæ Muscoviæque, quæ pretioso melle abundant. Nec nostram Livoniam Ingriamque penitus prærogativa hac privare audemus, quanquam his minor sit copia mellis ac illis: Interim, probatum mel exactumque apes ibi conficiunt. Si cui placet exquisitissimam notitiam mellis Scythici Muschoviticique acquirere, adeat Max. Tyrii Orat. 2. de Amore. Ælian. Hist. Anim. Lib. 2. cap. 53 & Paul. Jovium Lib. De Legato Muscovitico. Nos pro instituti ratione breviter Judææ nostræ gloriam exaggerabimus, quam mellis sui copia sibi conciliavit amplissimam. Præterquam enim quod Judæa semel vel iterum adpelletur terra mellis & olei; viginti circiter sunt Scripturarum testimonia, quæ illam fuisse lactis & mellis proventu felicissimam declarant. Perspicua nobis etiam sunt plurima Poëtarum elogia, qui admirabili prorsus alacritate justas hujus decantant laudes. Dum in Grajorum intonat choro Euripides in Baak. v. 142.

ῥεῖ γάλακτι πέδον
 ῥεῖ δ' οἶνω, ῥεῖ μέλισσων
 νέκταρι.

i. e. *fluit lacte ager, fluit etiam vino, fluit & apum
 nectare.* mox resonat ex cohorte latina Virg.
 Elog. 3.

Mella fluant illi ferat & rubus asper amomum.
 Ovid Metamorph. Lib. 1.

Flumina jam lactis, jam flumina nectaris ibant;
 Horat. Lib. 2. Oda 19.

- - - *lactis & uberes*
Cantare rivos, atque truncis
Lapsa cavis iterare mella.

Sed non dum explet cunctas laudes terræ hujus
 mel simplex, ut ut copiosissimum; verum ob spe-
 ciem ejus duplicem illustrior evadit. Scatebat
 enim domestico & sylvestri melle Judæa. dome-
 sticum illud erat quod apes, quæ domi alebantur,
 in truncorum, ad id studio comparatorum, & ad
 domorum parietes collatorum antris exponebant,
 qui nostro idiomate *Ḥištāḥar* adpellantur.
 Sylvestre illud fuit, quod apum grex sylvas &
 campos circumvolitans, ex variis, imo acerbis-
 simis etiam herbis floribusque collectum, elabora-
 vit, aut in nudo solo, aut arundinetis, antris &
 cavis arborum, vel in fissuris rupium, quæ צור רבש
rupes mellis Psal. 81: 17. & mel in illis depositum
 רבש מסלע *mel è petra* Deut. 32: 13. audit. hujus
 melli-

mellificii passim meminere Poëtæ; ita Hesiod.
Theog. v. 230.

- - - ἔρεσι δρυῶς

ἀκρῇ μὲν τι φέρει βαλάντης, μέσση δὲ μελίστας.
*in montibus autem summa fert quidem quercus
glandes, media autem apes, nempe ἐν τοῖς κοιλώ-
μασι τῶν τελεχῶν, ut Scholiasti Hesiodi placet.*
Hunc sequitur Phocylides in Νῆστερικῶ v. 160.

Κάμνει δ' ἐν ἐρυφοῖσι τὰ ἐρυσπόσι τε μελίστας,
ἢ ἐν πέτρῃς κοίλῃς καὶ χηραμὸν ἢ δονάκεον
ἢ δρυὸς ὠνυγίης καὶ κοιλάδου.

i. e. Operatur quoque aeria & laboriosa apis, aut
in antro cavee petrae, aut in arundinibus, aut in
antiqua quercus cavitate. Et ipse Philosophus
præclarum hujus rei reliquit testimonium Hist.
An. Lib. 5. cap. 22. εἰσὶ δὲ καὶ μέλισσαι, αἱ παρ-
ῶσι τριτοῦ ἀκρεῖα ἐν τῇ γῇ. Sed ne gratis suis
potiretur apis commodis, destinavit supremum
illam Numen in usum hominum ut vulgarium, ita
religione, varia virtute, & muneris præcellentia
nobilium: inter quos sublimis eminebat Baptista
cum religiosissimis parentibus, quibus jus proxi-
mum & hæreditarium fuit terræ, ad satietatem
usque, fruendi proventu. Quo circa etiam Ba-
ptista præ reliquis, peculiari cum emphasi, ob usum
mellis frequentem in sacris litteris commendatur.
Ita enim exclamat Matth. 3: 4. ἢ δὲ τριτοῦ αὐτῶν
ἢ ἀκρεῖες καὶ μέλι ἄγρον. peculiare quid non
fuit

fuit equidem in Baptista mellis usus duntaxat, cum & aliis hoc pro cibo inservierit; sed hoc in illo singulare fuit, quod solis locustis & melle, non domestico tanquam lautiori & magis condito, sed sylvestri ut tenuiori & viliori vixerit; cum utrumque cibi genus, tam locustæ ut supra probavimus, quam mel, cum solum & per se sumantur, minimum vilissimumque sint alimentum, magis extenuans quam reficiens, sicut Hippocratis Cap. 50 De *Affectiōibus*, verba sonant: τὸ μολιζὺν ἐτίεσις ἐσθιόμενον, καὶ τρέφει, καὶ εὐχρῖαν παρέχει. αὐτὸ δ' ἐφ' ἑαυτῷ λεπζύνει μᾶλλον, ἢ κομίζει; i. e. *mel, cum aliis quidem comestum, & nutrit & bonum calorem exhibet: ipsum autem, perse ipsum magis attenuat quam reficit.* Qui solo melle vesciebantur, eos olim abstinentiæ & frugalitatis gloriam sibi conciliasse apud veteres, hæcce testantur Eustath. in illiad. λ. dum Aristoxeni Cyrenæi Philosophi abstinentiam a veteribus celebratam describit, addit: ὅτι θειδα καὶ ἐν κηπῶ, οἶνο μέλιτι ποτίζων ἐσπέρας, καὶ ὑπὸ τῷ ἑωλαμβάνων, χλίορας ἔχειν ἔλεγε πλαικῶντας, *lactucam in horto sub vespere mulso irrigatam, mane sumens, dicebat se flavas habere placentas.* Et quod Pythagores ἐν γελέσσει διαβίβας, πολλὰ ὀκίς μελίτι μόνῳ ἤρχετο. Sed utrumque noster longe superat; Aristoxenus enim melli vinum & lactucam addebat, quibus Johannes ut condi-

men-

mento vel deliciis penitus abstinebat. Et Pythagoras sæpe quidem, sed non semper solo melle acquievit. Præterea hi cibis pretio comparatis, noster autem fortuna oblatis usus est, divina sic adgubernante providentia, ex qua mere penderet, illique certo & firmiter confidens animadverteret, se nunquam in illas redactum iri angustias ut fame periret. Nec illorum deliriis, qui Baptistam meritis continentiae laudibus frustantur, quia mel in escam instar condimenti admiserit, nos sinamus decipi. Diximus enim mel in se, remotis reliquis epulis tenue & vile fuisse. Quod licet in palatum nonnihil caderet, abstinentiam Johannis non debilitat sed auget, quando illud ad vitam saltem trahendam non ad luxum ceperit; cujus ille perpetuus strenuusque extitit hostis, nec quisquam deliciarum blandimentis eum assuetum fuisse, nisi demens & vecors asseveret. Tandem non desunt qui μέλι ἄγριον & μελαγρίαν inepte confundunt, aut qui non μέλι ἄγριον, quod ubertim per agros, sylvas, & campos Judææ provenit; sed μελαγρία herbæ cujusdam genus, vel herbam ipsam melagra dictam, vel arborum rotunda folia lactei coloris & mellei saporis natura fragilia, mellis sylvestris nomen sortita, cibum fuisse frugalissimi viri; vel ipsam mannam, qua pasti Israëlitæ in vastissimo Arabiæ deserto quadraginta per annos, ita nuncupatam ineptius somni-

somniant. Verum supra omnem modum mirum est, qua suffulti auctoritate priores sustinuerint, *μελιὰγειον*, abjecto a fine prioris vocis jota, & mutato in posteriori o in a, in *μελαγείαν* transmutare; cum *μέλιτος αγείας* & *μελαγείας* nulla sit convenientia, & spiritus infallibilitatis per Evangelistas solidissime expresserit *μέλι ἀγειον* non *μελαγείαν* cibum fuisse Johanneum. Posteriores autem pari excacati insania, qui ausi sunt arborum foliis & Israëlitarum mannæ *μέλιτος αγείας* significationem adscribere, cum tamen omnibus sit obvium: longe aliud arborum esse folia, aliud mel in cavis & antris arborum depositum; aliud rursus mannam è cœlo delapsam, aliud mel solito more per apes collectum. Adeoque sic satis superque liquet, veritati cœlesti maximè repugnare absonam hanc *μετάβασιν*, & inutilem novarum significationum fabricam, quum nullum verbi sui *ῥῶτα* perire Deus patiatur, sed potius cœlum & terram peritura; omnesque, qui vel maligne pervertunt Scripturas, vel iis arbitrato suo novas notiones affingunt, cum vereres quadrare possint, vel addunt verbo ipsius vel detrahunt, anathemate percussurum minetur,

Phænom. IIX.

ITa considerato victu Johannis, duro satis atque austero; paucis exponemus amictum ejusdem
ino-

inopem & pilosum. Quemadmodum autem alimentum Johanneum nimis tenue vileque, causas ob fonticas, admirati fuere Judæi; Ita summæ illis admirationis ansam præbuit vestis ejus camelina, & Zona coriacea. At licet clarissime expresserit Divinus spiritus, quod αὐτὸς ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἐνδύμα αὐτῆς ἀπὸ τριχῶν καμήλας: Variis tamen hæc obnoxia sunt interpretationibus. Cum vero præsens rerum mearum facies prolixum abrumpat transitum, ad singula confutanda dissentientium argumenta; etiam illa, tanquam Papales furores, quibus vera in falsa transmutari solent, seponam, memet convertens ad sententiam verissimam fideque dignissimam. Haudquaquam autem mihi arridet Piscatoris, ejusque sectatorum, inane de veste Johannea Judicium, qui piscatoria & monstrosa toga Baptistam amiciunt, nec secus ac pictores, rudi & integræ pelli Cameli stupidè involvunt, suos adhuc habenti pilos. Verum cum Evangelista aperte dicat, vestem hanc non fuisse ἀπὸ δέρματος vel δερματός καμήλας, ex pelle sive corio cameli, sed ἀπὸ τριχῶν καμήλας, e pilis cameli, aut telam contextam ê pilis camelinis, quæ Ebræis שַׁמְלוֹת, Germanis schamlott / Italis Lambeloto, Hispanis chamelote, Latinis, Undulata, Svecis fläder af lamelhår / Fennis, wate hirmenkarwoista: frustra quisquam nos a sensu

sensu literali divellere conabitur. Erat cum ratione Divinæ dispensationis hoc conjunctum, ut Johannes, qui in multis Eliam representabat Prophetam, veterem illum Thisbitam, adeò ut ipse dictus quoque Elias fuerit, qui officio Eliæ fungebatur, spirituque implebatur Eliæ, in habitu Eliæ conspiceretur. Pilosus erat Elias, unde **כעל שער** 2. Reg. 1: 8. audit, indumento nimium, non corpore, hirsutus, quod de Esau Gen. 25: 25. dicitur. Johannes, ut Jacob, lenis quidem, sed hispidus pilis; ideo pilis vestiebatur camelorum, quemadmodum Jacob hædorum, quo formam Eliæ expressius daret repræsentatam. Vestimenta e pilis contexere camelinis, apud orientales frequentissimi fuit usus; præprimis autem Prophetas Veteris foederis vestes gestasse, è pilis camelinis vel ovinis confectas, abundè testatur **κακοζυλία** pseudoprophetarum, qui, verorum simiæ, **שער תרנן** pallio hirsuto & villoso induti fuere Zach. 13: 4. Quanquam autem pilus cameli tam pretiosi sit usus, ut vestes ex eo contextæ (apud Caspios olim inter delicias numerarentur, quemadmodum ex hisce liquet Æliani verbis Hist. Anim. Lib. 17: 34. **κάμηλαι δ' αειψόμενται πλείους, αἱ μεγίσται δὲ τὰς ἵππους τὰς μεγίστας, εὐτρίχες ἄγαν· ἀπαλαὶ γὰρ εἰσι σφόδρα αἱ τῶν τριχες, ὥς καὶ τοῖς Μιλησίοις εἰσὶν ἀντικρίνεσθαι τῇ μαλακότητι, ἢ ἐν ἑαυτῶν**

τῶν

τῶν οἱ ἱερεῖς ἐδῆντα ἀμφιέννυνται, ' καὶ οἱ ἱ
 κασπίων πλεονάτωται τε καὶ δυνατώτατοι. *Cameli
 etiam plures numerantur, quorum maximi ma-
 ximis equis sunt magnitudine pares, pilis magni
 pretii; li enim ita molles sunt, ut cum Milesiis
 lanis mollitie comparari possint, ex illis porro sa-
 cerdotes induuntur & Caspiorum ditissimi qui-
 que, & opulentissimi.)* Nequaquam tamen hæc
 aut derogant vesti Johannis camelinae simplicitatē,
 & ruditatem, aut illi tribuere possunt mollitiem.
 Removet namque a Johanne omnes delicias, o-
 mnemque luxum, os Salvatoris, Johannem nec
 aulicum nec mollibus fuisse amictum vestibus
 contestantis Matth. II: 8. Et quando constat o-
 mni ex lana, cum ovina, tum camelina, tam
 pretiosam quam vilem, tam domesticam quam
 forensē, confici posse vestem, viliori & sim-
 pliciori semper contentus fuit Optimus Baptista.
 verbis ut utar Celeber. Wijnstrupii in Com. su-
 per Matth. 3: 4. ubi fuit, inquit, ἐνδυμα Jo-
 hanneum nec sordidum, nec splendidum, aut
 pretiosum; sed simplex, vile, parabile, atque
 ἐν τῇ ὄρεινῃ, ubi camelorum multitudo, εὐπορον,
 rude, asperum, & accomodum, tum argumen-
 to quod docebat, tum loco ubi debebat. I-
 dem observat Wijnstrup. reliquos Prophetas μη-
 λωτήν, vestem e pilis contextam ovinis; Johan-
 nem vero solū καμηλωτήν pro amictu adhibuisse.

Sed

Sed num hic solus, vel ceteri cum illo καμηλωτῇ
 usi sint, hoc Wijnstrupii relinquendum est aucto-
 ritati & experientiæ. Properans autem, memet
 ad Zonam accingo Johanneam, quam cum Elia
 communem habuit, non gemmis aut auro distin-
 ctam, (Zonarum enim bullatarum, byssinarum,
 fericarum, aurearum, luxum, damnatum Esa. 3.
 Johannes cum Elia hominibus reliquit lautitiis
 addictis) sed coriaceam & pelliceam, quam
 Matthæus Ζώνην δερματίνην περὶ τὸν ὀσφύον αὐτοῦ
 appellat, Lutherus vero einen ledern gürtel/La-
 tinus zonam coriaceam, Belg. eenen leedern
 gordel, Ang. a leathern girdle, Gall. une cein-
 ture de cuir, Svecus een ledergiærdning / Fennus
 hiñnainen vyö / vertunt. Hanc Johannes *circum-*
lumbum, secundum Græc. vel *circa lumbos*, se-
 cundum Metaphrastas, sibi aptavit, cum ex con-
 suetudine orientalis populi, tum ex necessitate,
 ne vestis diffueret, gressumque impediret.

CAPUT TERTIUM.

De Morte Johannis deploranda.

PHENOM. 1. *Vicissitudines & mutationes
 rerum demiratur.*

PHENOM. 2. *Auctorem Carteris Baptista
 ostendit.*

PHÆNOM. 3. *Causſam incarcerationis inquirit.*

PHÆNOM. 4. *Carcerem & Mortem crucientam depingit.*

Phænom. I.

Dlutius fortassis, quam par est, deliciis Johanneis immoramur; nihilominus tamen veniam speramus à reputantibus, quam ægre a tantæ virtutis contemplatione avellamur. Cum itaque lucidissimus noster Phosphorus ipse, jam radios suos, velut contrahere incipiat, facemque, in omnium corruscantem oculis mortaliū, eclipsi mœstissima, in tenebras commutare cogatur: occasus quoque ejus ultimam imponet operi nostro manum. Priusquam autem tantam lucem tantumque splendorem ab oculis nostris dimiserimus; tua, L. B. pace breviter exponemus Carcerem Johannis, ejusque causſam, & Mortem ipsam. Est talis rerum, in universo corpore naturæ, conditio, ut, cui suum fuerit principium, eidem nec suus desit finis; quanquam uni serius, alteri citius contingat. Sol, clarissimus mundi oculus, radios per omnem diffundens orbem, adeo ut illius efficacix, maxima pæne amœnitas fertilitasque regionum accepta feratur, nunquam tam excelsū cœli emetitur spatium, quin

quin quotidie ad occasum vergat, eclipsibusque alias sit crebris obnoxius. Sic Phosphorus noster Johannes, ocellus in schola pietatis, quanquam clara Evangelii face, cæcas illuminaret mortalium mentes, tantaque easdem imbueret notitia Divina, ut vix amplius ullæ impietatis tenebræ uspiam reperiri debuissent; nihilominus ipse, in carcerem conjectus, tristissimis tenebris horridum, eclipsin quasi subire coactus est.

Phænom. II.

Postquam hic Noster, in natali solo, quod generali vocabulo desertum Judææ supra nuncupavimus, satis diu vita sua austerâ, tanquam insolitæ rei novitate, mentes hominum excitasset, atque simul instigasset ad expetendum amplectendumque doctrinam a se propositam, felicemque successum in labore suo expertus esset; tandem ad aulam pervenit Herodis Antipæ, Tetrarchatum obtinentis Galilæum & Peræum. Erat hic Herodis Magni filius, cujus regnum, post fata ipsius, Augustus Cæsar in quatuor dispertivit partes, demandans Judæam & Samariam curæ Archelai, filiorum Herodis natu maximi, Galilæa & Paræa Antipæ, fratrum medio, concessis, reliquæ vero Tetrarchiæ Philippo, fratrum minimo, præfecto. Hic Antipas, qui & Rex Marc 6: 14.

appellatur, non ex rei veritate, sed vulgi opinione;
 (quosvis enim imperantes populus majori sem-
 per potestate nuncupavit, præsertim Regis filios,
 consuetudine ita ex paternis temporibus Regis ti-
 tulum conservante) disertè enim Tetrarcha more
 Romano Matth. 14: & Luc. 9. vocatur. Abripuit
 fratri juniori Philippo, Ituræ & Trachonitidis
 Tetrarchæ, uxorem Herodiadem, Aristobuli fili-
 am, Sororem Agrippæ majoris, vivo adhuc Phi-
 lippo, qui duos Herodiadi tanquam maritus ge-
 nuinus dedit filios, unamque gnatam, adeoque
 haud improles a marito discessit, ut sub specie
 legis licuerit prolem a fratre pristini mariti
 expostulare. Perspicuum hujus rei perhibet testi-
 monium Nicephorus asseverans, quod Herodias
 σπέρμα εἶκεν ἐκ ἀδελφοῦ, Antipæ scilicet fratre
 Philippo. Et Justinus Martyr filiam saltatricem
 ἐξαδελφὴν αὐτῆς appellat. idcirco γάμοι τῶν δά-
 νομων nuptiæ non legitimæ Antipæ cum Hero-
 diade erant; Quas cum severe, ad tenorem le-
 gis divinæ, reprehendisset Johannes, stuprum-
 que & incestum ἐπινοήσας iusta exprobrasset,
 mox impius Tetrarcha ira permotus est injusta,
 ex veritatis alacri confessione, caussamque inde
 adeptus, Magistrum fidelem spiculatoribus suis
 tradendi, ut illi hunc in vincula dejicerent sce-
 leratorum.

Phænom. III.

Nullam aliam causam Johanniticæ in carcerem inclusionis inquirere lubet, quam veritatis confessionem. Non enim ob scelus aliquod suum, sed quod in os Antipæ coram dixerit: $\delta\kappa\ \epsilon\zeta\epsilon\sigma\iota\ \sigma\omicron\iota\ \epsilon\chi\epsilon\iota\ \tau\omega\ \gamma\upsilon\alpha\iota\alpha\alpha\ \tau\tilde{\epsilon}\ \alpha\delta\epsilon\lambda\phi\tilde{\epsilon}\ \sigma\chi$, Marc. 6: 18. in vincula coniectus est. Præter testes divinos, prodeunt in scenam profani fide dignissimi, causam explicantes vinculorum Baptistæ. Gorionides etiam, Josephus appellatus Ebraicus, hac super re hoc producit assertum: ויהרג רבים מחכמי ישראל וגם הרג את יוחנן כהן גדול על אשר דבר ואמר לו אסור לך לקחת אשת אחיך פוליפוס לאשה ויהרגו הוא: i. e. $\epsilon\ \text{occidit}$ (Herodes) *multos sapientum Israël, atque etiam Johannem sacerdotem magnum, quod dixerat ei: illietum tibi adsumere uxorem fratris tui Philippi in matrimonium; & occidit eum. Hic Johannes est qui Baptizatus fuit.* Eandem captivitatis & supplicii causam R. Ganz, in Zemach David, amplectitur, ubi hanc de Herode Antipa historiam tradit: ולקח את אשת אחיו פוליפוס בעורבו חי לו לאשה ויוחנן כג בעבור הוכחו על זה הרגו בהרב: i. e. *duxit uxorem fratris sui Philippi ipso adhuc vivente in matrimonium, &*

Johannem sacerdotem, propterea quod de hoc ipsum reprehenderat, gladio interfecit.

Phænom. IV.

Sole motu suo cursuve in illud revertente centrum, quo Herodes Antipas primum communem hanc aspexerat lucem, genethlia sive epulas natalitias Tetrarcha celebravit. Quibus etiam Herodias, concubina Antipæ, cum filia saltatrice, interfuit. Hujus, natæ scilicet Herodiadis, tripudiis & choreis importune adeo permotus tetrarcha, amplissima addixit munera ludæ, in chironomiæ lucar. Imo in tantum occæcatus fuit, ut ludicræ rei causâ jure jurando se adstrinxerit, se vel dimidiam possessionum partem daturum. Verum hoc ut absque temeritate non nuncupavit votum, ita nec sine impietatis furore ac cæde præstitit atque exsolvit. Quo de facto Ambrosius hoc profert judicium, Lib. 3. Offic. Cap. 12. ubi, *Herodes, inquit, saltatrici præmium turpiter promissit, crudeliter solvit. Turpe, quod Regnum pro saltatione promittitur; crudele, quod mors Prophetæ pro juris jurandi religione donatur. Infertur disco Prophetæ caput: & hoc estimatum est fidei esse, quod amentie fuit.* Sesquiannum cum in vinculis Machæranticis, ut plerique suspicantur, detineretur Johannes, postquam alterum tan-

tantum, & quod excedit, antea baptismatis ritu
usus fuisset libere, inter lascivas tripudiantium
choreas, mandatum temulentus dedit Antipas
spiculatoribus, ut caput Johanni præscinderent si-
bique adferrent. Carnifices ad nutum intenti
monentis, sine mora, crudelissimum jussum
impiissimi Domini perficiunt, caputque cruen-
tum, instar cupediarum, uxori reportant usua-
riæ. Illuxit tristissimus hic decollationis dies
fortassis initio mensis Martii, Anno Tiberii nono
supra decimum, Christi vero tricesimo tertio, ap-
propinquante Paschate illo quod proxime *καυ-
ρωσιμον* præcessit, quanquam hanc ego totam
chronologiam conciliandam non suscipiam. Ex-
sangve & inanimum corpus Johannis à discipu-
lis terræ mandatum, historia comprobat Evan-
gelistarum: Sepulchrum vero & locum requiei
non attexit. Hieronymus tamen hanc rem non
nihil illustrare conatur in Epitaphio Paullæ Cap.
6. ubi ita; *Vidit Sebasten, id est Samariam,*
quæ in honorem Augusti, ab Herode Greco, Au-
gusta est nominata. Ibi siti sunt Eliseus
& Abdias Prophete, & quo major inter na-
tos mulierum non fuit, Johannes Baptista.
hoc idem adstruit in Com. super Mich. Cap. 1; 6.
Samaria, inquit, erat in montibus suis, ubi nunc
Sebaste est: in qua ossa sancti Johannis Baptiste
com.

condita sunt. Ast quicquid sit, etsi locus nos lateat monumenti tegentis ossa nostri Baptistæ, certò tamen animam martyris in manu Dei, beatorumve sede, & sanctissimorum consortium coetu collocamus.

Αμὴν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ πμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Αμὴν.

